27րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7436 7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1910 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 Octobre, 1910 27me année N. 7436

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը։
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

« آرەولك »
ارمنيجه يومى و سياسى غزته
صاحب امتيازى قرەكين بوياجيان
درعليه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ԱՐՔԱՅԱՎԱՅԵԼ ԸՆԹԱՑՔ...

Փորթուգալի մէջ տեղի ունեցած յեղափոխութիւնը և հանրապետութեան հաստատումը բնականաբար կը շարունակէ զբաղեցնել եւրոպական մամուլը։

Թերթերը ընդհանրապէս դատապարտելի կը գտնեն Մանուէլ թագաւորին ընթացքը, որ յեղափոխութիւնը պայթելուն պէս, առանց ամենափոքր ընդդիմութիւն մը փորձելու, կծիկը դրած փախած է։ Այդ բրածը «արքայավայել ընթացք» մը չէ, կը վճռեն։

Բարիզեան կարեւոր թերթ մը նոյնիսկ քննութիւն մը կատարած է այս մասին և ականաւոր անձնաւորութիւններու կարծիքները հաւաքած ու հրատարակած է։ Արդ ընդհանրապէս գրեթէ ամէնքն ալ նոյն դատաստանը կ'ընեն։

— Մանուէլ թագաւորը երկչոտ մը, վատ մը, թուլամորթ մըն է. այդ կերպով կարելի չէ պապերէն ժառանգած գահ մը թողուլ, պէտք էր որ դիմադրէր, պէտք էր որ անկարելին փորձէր, պէտք էր որ կեանքը զոհէր, Պրականսի արքայական ցեղին անունը արատաւորեց, Փորթուգալի փառապանծ գահը խայտառակ բրաւ, այլն ևն.։

Եւ զարմանալին այն է որ այդ վճիռները արձակողները Ֆրանսացիներ են, շատերը թունդ հանրապետականներ՝ որոնք Փորթուգալի յեղափոխութեան յաջողութիւնը ծափողջունեցին։

Այսպէս ուրեմն շատերուն համար, որպէս զի Մանուէլ թագաւոր «արքայավայել ընթացք» մը ունեցած ըլլար, հարկ էր որ իր սակաւաթիւ կուսակիցներովը մինչեւ յետին շունչը կռուէր, քանի մը հազար հոգիի մահուան պատճառ ըլլար և ի վերջոյ ինքն ալ էջնահատակ իյնար դիակոյտերուն վրայ, դատի մը համար որ իր հայրենակիցներուն մեծամասնութեան աչքին ատելի ու զզուելի էր։

Արդա՞ր է միթէ ասիկա։

Ի՞նչ պէտք ունի այդ քսանըմէկ տարեկան պատանին, հանդիսականներու ծափահարութեան արժանանալու համար, «վսեմ» ձեւով մը մեռնելու, իրեն հետ մեռցնելով նաեւ ուրիշ շատեր, երբ ամենայն խոհեմութեամբ և իմաստութեամբ կրնայ գլուխը ազատել և միանգամայն այդ կերպով ծառայել իր հայրենիքին։

Եւ ինչէ՞ն գիտենք թէ այդ խե՜ղճ պատանին արդէն չէր փափաքեր, չէր սպասեր ազատումի այդ վայրկեանին ուր թագ ու մական մէկ կողմ թողած՝ պիտի կրնար վերջապէս հանգիստ ապրիլ, ամէն մարդու պէս։ Ինչէ՞ն գիտենք որ իր սրտին խորէն չէր անիծեր ճակատագիրը որ զինքը թագաւորի մը զաւակը բրած էր և չէր ատեր այն գահը որուն վրայ բռնի ստիպուած էր նստելու։ Իր սիրուհին՝ ֆրանսացի դերասանուհի Օր. Կապի Տէլիս, վիեննացի օրագրողի մը ցոյց տուած է Մանուէլ թագաւորին մէկ նամակը իրեն ուղղուած, որուն մէջ կը գրէ պատանի սիրահարը. «Հոկտեմբերին Բարիզ պիտի ըլլամ ու քեզ պիտի տեսնեմ. այս յոյսը միակ երջանկութիւնս է»։

Եւ երբ ահա՛ գերագոյն փրկութեան ժամը կը հնչէ, ուր վերջապէս առիթը կը ներկայանայ թագ ու գաւազան մէկ կողմ նետելու, իշխանութեան ծանրածանր մտատանջութիւններէն խուսափելու, դաւադրութիւններու, մահափորձերու ամենօրեայ մղձաւանջէն ազատելու եւ իր քսանամեայ հասակին ամբողջ թափովը երթալ իր սիրուհին գտնելու, մարդիկ կան որոնք ամենայն պաղարիւնութեամբ կը պատճառաբանեն.

— Չէ. այսպէս բան չըլլար, այդպէս ձգել երթալ չըլլար, իրա՛ւ է որ այդ թագը անտանելի է, իրա՛ւ է որ ժողովուրդը չուզեր քեզ, իրա՛ւ է որ կեանքդ այդտեղ ամէն ժամ վտանգի մէջ է, իրա՛ւ է որ հայրդ ու եղբայրդ քու աչքիդ առջեւ մեռցուցին այդ թագին համար, իրա՛ւ է որ քու հեռանալովդ հայրենիքիդ մեծ ծառայութիւն մը պիտի մատուցանես, բայց եւ այնպէս «Արքայավայել ընթացք մը» ունենալու համար պէտք էր որ ժողովուրդիդ դէմ կռուէիր, շատ մը մարդոց մահուան պատճառ ըլլայիր և մանաւանդ որ դուն ալ կեանքդ վրայ տայիր այն թագին համար ուրկէ ժամ առաջ ազատիլ կ'ուզէիր...

Բայց չէ, խե՜ղճ փոքրիկ Մանուէլ, ականջ մի՛ կախեր այդ մարդոց, եթէ «արքայավայել» կերպով չգացիր, շատ աւելի մարդավայել կերպով գացիր և այս աւելի իմաստութիւն էր։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

Տ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔ. ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ

(ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ)

Ա

Տ. Յարութիւն Ս. Արք. Վեհապետեան, որ ԺԹ.րդ դարուն վերջը և Ի.րդ դարուն սկիզբը Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց Առաքելական աթոռին նշանաւոր և բազմարդիւն Պատրիարքներէն մին կը հանդիսանայ, ծնած է Եգիպտոս, հաւանականաբար 1821ին։ Տ. Յարութիւն Սրբազան բուն իսկ Գահիրէի մէ՞ջ ծնած է թէ Աղեքսանդրիոյ մէջ և կամ գիւղի մը մէջ. կարելի չէ եղած ստուգել. այս պատճառաւ երկրին անունով կը կոչենք զինքը «Եգիպտացի»։ Իր ծնողքին վրայ ինչպէս նաև երախայական ու մանկական վիճակին վրայ գրեթէ բան մը չենք գիտեր։ Հայրը պարտիզպան եղած է երկար տարիներ Եգիպտոսի (Գահիրէի) առաջնորդարանին, Տ. Կիրակոս Արք. Մնացականեան Երուսաղեմացւոյ և միաբանի առաջնորդութեան ատեն։ Մինչեւ 1850 թուականը Եգիպտոս գրեթէ միշտ Ս. Երուսաղէմի պատրիարքութեան թեմ եղած է և վերջին Սաղիմական Առաջնորդն է Մարաշցի Տ. Գաբրիէլ եպիսկ.։ Իր պատանեկան հասակին մէջ, գրեթէ 15 տարեկան, իր հօր միջոցաւ և պատճառաւ կը մտնէ Հայոց Առաջնորդարանը և Առաջնորդ Տ. Կիրակոս Սրբազանին մօտ քիչ ժամանակ կը ծառայէ և իր հօր հաւանութեամբ Ն. Բ. Սրբազնութեան հետ միասին Ս. Երուսաղէմ կուգայ 1837ին։ Երուսաղէմի Հայոց վանքին այն ժամանակուան յոյժ բարեկարգ վիճակը և կրօնաւորներու բարեկիրթ և ազնիւ վարմունքը մեծապէս կ'ազդեն պատանիին վրայ, որ եկած տարին իսկ ջերմ փափաք կը յայտնէ միաբան դառնալու,— օրուան անուանական պատրիարք Տ. Գաբրիէլ Արք. Նիկոմիդիացի և իսկական պատրիարք կամ ծայրագոյն կառավարիչ Տ. Պօղոս Արքեպ. Գրիգորեան Ադրիանուպոլսեցի (Նախկին Պատրիարք Կ. Պոլսոյ, 1815—23) պատճառ մը չեն ունենար ցանկութեան հակառակելու և երկու պատրիարքներու արտօնութեամբ, Կիրակոս Արք.ի հաւանութեամբ և խոստովանահայր [illegible] Տ. Վրդանէս վրդ.ի առաջնորդութեամբ 16 տարեկան պատանին կը տարուի Ս. Աթոռոյս «Ս. Հոգի» անուն մատուռը, ուր և մկրտուելով կը կոչուի Յովսէփ. իսկ իր հոգեհայրը, Տ. Կիրակոս Արք. կ'արտօնէ որ իր մականունով հանդերձ կոչուի «Յովսէփ Կիրակոսեան Բերիացի»։ Յատկապէս «Բերիացի» կ'անուանէին զինքը որպէս զի իր եգիպտական ծագումը կորսուի, մոռցուի և անյայտանայ։ Խոստովանահայր Տ. Վրդանէս վրդ. (✝ 1884) յատկապէս պատուիրած էր Յովսէփին, որ որքան ժամանակ որ Ս. Աթոռ գտնուի շաբաթը գոնէ մէկ անգամ «Ս. Հոգի» մատուռը ուխտի երթայ եւ հոգւոյն Սրբոյ շնորհքը խնդրէ իր վրայ. Տ. Յարութիւն Սրբազան իր վրայ դրուած բարեպաշտական այս պարտաւորութիւնը մինչեւ վերջերս կը կատարէր եւ շաբաթը գէթ մէկ անգամ կ'այցելէ Ս. Հոգի, կ'ուխտէ և կ'աղօթէ։

Ս. Աթոռոյն տպարանին մէջ ժամանակ մը մնալէ յետոյ, իր հոգեհայր, Տ. Կիրակոս Արքեպիսկոպոսի կողմէն կը ղրկուի Կ. Պոլիս, ուր (ի Պեպէք) Նորաբաց Ամերիկեան — Մ. Համլինի — դպրոցին մէջ փոքր ի շատէ կ'ուսանի անգլիերէն լեզուն և ուրիշ գործնական գիտութիւններ։ Իր այս ուսանողութեան շրջանին մէջ (1839-41) շարունակ կը թղթակցէր Տ. Կիրակոս Սրբազանին հետ. գրած գրաբար նամակներէն ոմանք անկորուստ կը պահուին Ս. Աթոռոյս տպագրեալ գիրքերու մատենադարանին մէջ, այդ նամակներով պատանին Յովսէփ իր դպրոցական, այն է ուսանողական կեանքին վրայ ծանօթութիւններ կը հաղորդէ Տ. Կիրակոս Արքեպիսկոպոսին, դրամական օգնութիւններ կը խնդրէ և Ս. Աթոռոյ նորահաստատ տպարանէն հրատարակուած գիրքերէն. «Ջանասիրութիւն հինգ դարուց» ևն. ևն. կ'ուզէ. այս նամակներուն մէջ չի մոռնար յիշատակել շարունակ թէ Ամերիկա երթալու դիտաւորութիւն ունի. ուստի այդ բոլոր նամակներն ալ ստորագրուած են «Յովսէփ Կիրակոսեան Բերիացի»։

1840ական թուականներուն մեծ համբաւ կը վայելէր Զմիւռնիոյ Մեսրոպեան վարժարանը. ամէն տեսակ ուսումներ և լեզուագիտութիւն շատ յառաջացած էին հոն, այնպէս որ հեռաւոր գաւառներէ և մինչեւ իսկ Կ. Պոլսէն աշակերտներ կը ղրկէին ուսում առնելու և լեզուներ սորվելու համար։ Պատանին Յովսէփ Տ. Կիրակոս Արքեպս.ի շնորհիւ Կ. Պոլսէն Իզմիր ղրկուեցաւ, ուր Մեսրոպեան վարժարանին մէջ երեք տարի աշակերտեցաւ և մասնաւորապէս ուսաւ հայերէն լեզուն համբաւաւոր Անդրէաս վարժապետէն, Նուպարեան Յովհաննէս աղայի խնամոց և պաշտպանութեան ներքեւ։

1844ին Յովսէփ Զմիւռնիայէն կը վերադառնայ Կ. Պոլիս, երբ Տ. Կիրակոս Սրբազան Սկիւտարի մեծ Ճեմարանին վերատեսուչն էր, ուր ժամանակ մը աշակերտեցաւ Յովսէփ և սորվեցաւ ինչ որ կ'աւանդուէր հոն ընդ վարչութեամբ պատուելի Յովհաննէս Տէրոյենցի ու դասախօսութիւնը լրացնելու, մանաւանդ բժշկութիւն սորվելու ջերմ փափաքով միեւնոյն տարին Յովսէփ մեկնեցաւ Կ. Պոլսէն և եւրոպական քանի մը երկիրներ այցելելէ յետոյ հասաւ Ամերիկա, ուր երկու տարի չափ մնալէ յետոյ՝ նիւթական անպատեհ պարագաներու բերմամբ վերադարձաւ Կ. Պոլիս։ Ամերիկայի մէջ բաւականին կատարելագործեց անգլիերէն լեզուն, սորվեցաւ ուրիշ գիտութիւններ, մասնաւորապէս ուսումնասիրած է հոն Ամերիկայի վարչական օրէնքները։ Յովսէփ Ամերիկայէ վերադարձին ծանօթ էր արդէն անգլիերէնի հետ նաեւ հին և նոր Հայերէնի, Թուրքերէնի և Արաբերէնի, նոյնպէս բաւական հմտութիւն ունէր բարոյական և վարդապետական աստուածաբանութեան մէջ։

Ամերիկայէն վերադարձին (1846) Տ. Մատթէոս Բ. Չուխաճեան Պատրիարքին օրով ժամանակ մը անգլիերէն լեզուի և թարգմանութեան ուսուցիչ եղաւ Գում Գափուի Լուսաւորչեան վարժարանին մէջ, որ այն ժամանակ Պոլսոյ ոսկերիչ արհեստաւորներու վարչութեան ձեռքով կը մատակարարուէր։

Միեւնոյն տարին—1846— Ս. Երուսաղէմի Աթոռոյն Պատրիարք Մշեցի Տ. Զաքարիա Արքեպիսկոպոս վախճանելով, Յովսէփի հայրագիր և բնիկ Երուսաղէմացի, Մնացականեան Տ. Կիրակոս Արքեպիսկոպոս բարձրացաւ Ս. Յակոբեայ գահը եւ իր որդեգիրը կոչեց Կ. Պոլսէն յԵրուսաղէմ, ուր Պատրիարքական հրամանաւ եւ Կարնեցի Տ. Դաւիթ Արքեպս.ի ձեռամբ Աւագ-Սարկաւագ ձեռնադրուեցաւ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ իրեն ընկերներ ունենալով Տ. Եսայի Պատրիարքը, Դերձակեան Տ. Արիստակէս Եպս.ը և ուրիշներ (1849)։

Տիրացու Յովսէփ հազիւ թէ մէկ տարուան սարկաւագ էր և առատօրէն կը վայելէր պաշտպանելի Պատրիարքին հայրական խնամքները, երբ Տ. Կիրակոս Սրբազան յանկարծամահ կը վախճանի (1850 մայիս) և «Անոր յաջորդ ալ Թագաւոր յԵգիպտոս, որ ոչ ճանաչէր զՅովսէփ»։ Միեւնոյն տարին Տ. Կիրակոս Պատրիարքին կը յաջորդէ Զմիւռնացի Տ. Յովհաննէս Արքեպս. Մովսէսեան, որուն առաջին գործը կը լինի Տիրացու Յովսէփ Սարկաւագը հեռացնել (չենք գիտեր ի՛նչ պատճառաւ) Ս. Երուսաղէմէն։ Ձեռքը կուտայ Սարկաւագական վկայագիր մը, յորում յիշուած է թէ՝ Յովսէփ Սարկաւագ Ս. Երուսաղէմի միաբանութենէն կը բաժնուի իր անձնական տկարութեան պատճառաւ և այլն. թէպէտեւ Կիրակոս Պատրիարքի որդեգիրը այդ միջոցին ոչ և է անձնական տկարութիւն չունէր՝ բաց վկայութեան ժամանակակից միաբաններու։ Այսպէս կամ այնպէս խեղճ և զգուշաւոր Պատրիարքը Տիրացու Յովսէփին Երուսաղէմ մնալը վտանգաւոր համարեց Ս. Աթոռոյն շահերուն և կերպով մը հեռացուց Ս. Քաղաքէն։

Յովսէփ Սարկաւագ ուղղակի Կ. Պոլիս գնաց և ինքզինքը սիրելի ըրաւ հոն Տ. Յակոբոս Պատրիարքին, որուն հրամանաւ Արմաշ ղրկուելով 1851 դեկտ. 9ին, Ս. Աստուածածնայ Յղութեան տօնին օրը, Չարխափան Վանուց եկեղեցւոյն մէջ կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուեցաւ՝ ձեռամբ Կ. Պոլսոյ Նախկին Պատրիարք և «Աղւոր» անուամբ ծանօթ Տ. Ստեփաննոս Ս. Արքեպիսկոպոսէն և կոչուեցաւ «Յարութիւն վարդապետ Վեհապետեան»։ Վեհապետեան մականունը առաջին անգամ գործածեց Ս. Էջմիածնայ միաբաններէն—երբեմն Աստրախանի առաջնորդ— Տ. Գէորգ Արքեպս. որ Կարբեցի Տ. Յովհաննէս Կաթողիկոսին ձեռնասունն էր, երկրորդ անգամ գործածեց Տ. Յարութիւն վրդ. իբրեւ ձեռնասուն Տ. Կիրակոս Պատրիարքի, երրորդ անգամ գործածեց Տ. Մկրտիչ Եպս. որ Կիլիկիոյ հանգուցեալ Կաթողիկոս Տ. Մկրտիչ Քէֆսիզեանի ձեռնասունն է, և այս Վեհապետեան Տ. Մկրտիչ Եպս.ի բուն մականունն է Մանիսալեան, ինչպէս որ կը կոչուէր իր վարդապետութեան ժամանակ —Ներսէս վրդ. Մանիսալեան, բայց Եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն ընդունելով (1883) անունը և մականունը միանգամայն փոխեց և կոչուեցաւ Մկրտիչ Եպս. Վեհապետեան։

Նորընծայ Տ. Յարութիւն վրդ. Արմաշու վանուց մէջ իր քառասնօրեայ սրբութեան օրերը անցընելէ և ի ներկայութեան Աղւոր Պատրիարքին և միաբաններու իր անդրանիկ պատարագը հանդիսաւորապէս մատուցանելէ յետոյ, Պատրիարքական հրամանաւ Կ. Պոլիս դառնալով Յակոբոս Պատրիարքին գաւազանակիրը կ'ըլլայ, ինչպէս նաեւ ժամօրհնող։ Նա հոն իր այս կրկնակ պաշտօններով, մանաւանդ իր եռանդուն, համարձակ, հմտալից և պերճախօս քարոզներով մեծ համակրանք կը վաստկի Պատրիարքարանի շրջանակին մէջ, և երկու տարի յետոյ Տ. Յակոբոս Պատրիարք գնահատելով երիտասարդ և գործունեայ, միանգամայն և լեզուագէտ վարդապետին արժանիքը, 1853ին կը յանձնէ անոր Պատրիարքական փոխանորդութեան փափուկ պաշտօնը։ Պատրիարքը մեծապէս գոհ կը մնայ Տ. Յարութիւն վրդ.ի պաշտօնավարութենէն և ի նշան շնորհակալութեան Մայր Եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր արարողութիւններով ծայրագունութեան աստիճան կը շնորհէ իր փոխանորդին (1854)։

Տ. Յարութիւն վրդ. փոխանորդութեան պաշտօնը մեծ յաջողութեամբ կը վարէ մինչեւ 1857 թուականը, այս միջոցներուն անգլիերէնէ ի հայերէն գրքոյկ մըն ալ «Նահապետաց կեանքը» կը թարգմանէ, զոր մաս առ մաս կը հրատարակէ Մկրտիչ վրդ. Խրիմեանի «Արծուի Վասպուրականի» կրօնաթերթին մէջ, երբ տակաւին այդ թերթը Վարագ չէր փոխադրուած և Պոլիս Բիւրքճեւ խան կը հրատարակուէր։

1857ին սկիզբը առաջնորդական պաշտօնով Խարբերդ ղրկուեցաւ, տեղւոյն չորս վանքերու վրայ բաժնուած առաջնորդութիւնը միացնելով յանձին Նորընտիր Առաջնորդին։ Տ. Յարութիւն Ծ. վրդ. երկու տարի չափ մնաց և կատարեալ ձեռնհասութեան փաստեր ցոյց տուաւ Խարբերդի մէջ։ 1858ի վերջերը, Տ. Գէորգ արքեպիսկոպոս Քէրէստէճեանի Պատրիարքութեան օրով, երկրորդ անգամ ըլլալով Պատրիարքական փոխանորդ ընտրուեցաւ և վերադարձաւ Կ. Պոլիս։ Այս միջոցին է որ իր գործօն ազդեցութեամբը մաքրուեցաւ Կ. Պոլսոյ ազգային Պատրիարքարանը՝ շրջակայ 200ի չափ օստալարցիներէն։ Իսկ ինքը փոխանորդ Տ. Յարութիւն Ծ. վրդ. իր այս երկրորդ պաշտօնավարութեան միջոցին, որ կարճատեւ եղաւ, գրեթէ ութը ամիս, կը հիւրընկալուէր գլխաւորապէս ամիրայ Գասպար աղայի տունը, որուն զաւակներուն կ'ուսուցանէր անգլիերէն և թուաբանութիւն։

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (49)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ՝
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՈՒԹՆԵՐՈՐԴ

— Ճանըմ, ինծի ի՛նչ, տանըս իմ խառնուելիք բաներս չեն, ընդմիջեց Ղուկաս էֆէնտի։

— Կը խնդրեմ քիչ մը համբերեցէք, տղա՛ս, Ղուկաս էֆէնտի, ո՛չ տիկին Սաթենիկ, ո՛չ ալ պարոն Գորգին տունէն ելլելու միտք ունին։ Հետեւաբար իշխանութիւնը պիտի ստիպուի զանոնք բռնի դուրս հանելու...

— Տղա՛ս, տանըս իմ գիտնալիք բաներս չեն, ի՛նչ կ'ուզեն թող ան ընեն, գոչեց կրկին վաճառականը, ես ա՛լ զզուեցայ այդ խնդիրներէն... տարին տասներկու ամիս բողոքով ու սրիկաներով չեմ կրնար ապրիլ...

— Մէջտեղ ո՛չ բոզ կայ, ոչ ալ սրիկայ, պոռաց Սերգիս բարկութեամբ և ձեզի չեմ ներեր որ այդպէս նախատէք մարդիկ որոնք իմ բարեկամներս են...

Սերգիսի ձայնին մէջ այնպիսի կորովի ու միանգամայն բարկաճայթ շեշտ մը կար որ Ղուկաս էֆէնտի, շփոթեցաւ ու թեթեւ մը սարսռաց։

— Առանց բարկանալու ըսելիքդ ըսէ նայինք, վրայ բերաւ վաճառականը ձայնը մեղմելով։

— Արդ, երբ այս բանի միջոցին դիմում ըրի գիտցէ՛ք որ ամբողջ թաղեցին, հաճի Թումիկի առաջնորդութեամբ, թոյլ չպիտի տան որ այդ անիրաւութիւնը գործուի և բացէ ի բաց ձեզ պիտի ամբաստանեն, իբրեւ ստախօս զրպարտիչ մը և բոլոր անոնք որ հանրագրութիւնը ստորագրած են, պիտի յայտարարեն թէ իրենց ստորագրութիւնը [illegible]... տեսա՛ ինչ որ պիտի պատահի վաղը կամ միւս օր։

— Լա՛ւ, ի՞նչ կ'ուզէք որ ես ընեմ, քանի որ այլեւս խնդիրը ինէ ելած է...։

— Ղուկաս էֆէնտի, մեր փափաքածը այն է որ, որպէս զի անհաճոյ գայթակղութիւններուն առաջքը առնուի դուք անձամբ դիմում ընէք Բերայի թաղական խորհուրդի ատենապետին հետ, որպէս զի այդ որոշումը չեղեալ նկատեն ոստիկանութեան պաշտօնեաները և հանգիստ թողուն այդ սրտաբեկ կինը... ասիկա շատ դիւրաւ կրնաք ընել, եթէ ուզէք... և այս կը պահանջէ ձեր պատիւը, որովհետեւ հակառակ պարագային, ինչպէս ըսի, գործը շատ ծանր հետեւանքներ պիտի ունենայ։

Ղուկաս էֆէնտի բոլոր այս խօսքերը մտիկ ըրած ատեն թէեւ առերեւոյթ հանդարտութիւն կը կեղծէր, սակայն ներքնապէս՝ բարկութենէն ինքզինք կ'ուտէր։ Կ'ուզէր նախատել, դուրս վռնտել այդ անծանօթ մարդը որ եկեր այսպէս տիրաբար կը խօսէր իր տանը մէջ և միանգամայն կը յանդգնէր պատիւի դասեր տալ իրեն, բայց առաջին վայրկեանէն Սերգիս տեսակ մը պատկառանք ազդած էր իրեն. բայց տարի կը զգար որ երիտասարդը գուցէ իրաւունք ունէր, կրնար գայթակղութիւն մը ծագիլ որուն մէջ իր անունն ալ խառնուէր։ Եւ ներկայ փափուկ միջոցին այդպիսի բան մը աղէկ չպիտի ըլլար իր համբաւին համար։ Ասիկա նոր զէնք մը պիտի հայթայթէր Անթառամի և Տ. Միքիաս քահանայի ձեռքը, ուստի պահ մը խորհելէ ետքը, շատ աւելի մեղմ, գրեթէ անոյշ ձայնով մը ըսաւ.

— Տղաս, հիմա քեզի որոշ խօսք մը չեմ կրնար տալ. մէյմը Թաղական խորհուրդին ատենապետ տեսնեմ, եթէ կարելի է բան մը ընել կ'ընենք... դուն ալ հաճի Թումիկը ինծի ղրկէ և անոր հետ ալ տեսնուիմ։

— Այո՛, բայց կորսնցնելու ժամանակ չիկայ, առարկեց Սերգիս, երկու օրէն մարդիկը պիտի գան զիրենք տունէն հանելու համար։

— Դուն հոգ մի՛ ըներ, ես այս իրիկուն կը տեսնեմ, կը խօսիմ...

— Ուրեմն շատ շնորհակալ եմ ձեր ազնուութենէն և կը յուսամ որ ասկէ ետքը ալ լաւ բարեկամներ կ'ըլլանք։

Ղուկաս էֆէնտի, առանց պատասխանելու, գլխու անորոշ շարժում մը ըրաւ։ Երիտասարդը ոտք ելաւ և մնաս բարով ըսելով մեկնեցաւ։

Սերգիս սկսած էր կասկածիլ վաճառականին մեղմ ու հաշտարար լեզուէն և կը վախնար որ պարզապէս զինքը խաբած ըլլար, խոստանալով թաղական խորհրդի ատենապետին խօսելու։ Ղուկաս էֆէնտիի ընթացքը այնքա՛ն տարօրինակ թուեցաւ իրեն որ նոյնիսկ որոշեց հաճի Թումիկի չըսել որ էֆէնտին զինքը տեսնել կը փափաքի, վախնալով որ կրնայ ան և է կերպով գինեպանին միտքը փոխել։ Եւ այս ենթադրութեանը մէջ շատ ճիշդ էր երիտասարդը, քանզի հազիւ իր քովէն հեռացած, Ղուկաս էֆէնտի ինքնիրեն սկսաւ մտածել.

— Թո՛ղ մէյմը ես այդ հաճի Թումիկին հետ տեսնուիմ, ձեռքը քանի մը ոսկի ալ դնեմ, անկէ ետքը կը տեսնուինք թէ ո՛վ ստորագրութիւն ետ կ'առնէ և ո՛վ [illegible] կ'ըլլայ եղեր այդ բոզին ու սրիկային տուներէն դուրս նետուելնուն։ Այս երիտասարդը կ'երեւայ որ պարզապէս Սաթենիկի միւշթէրիներէն է ան անոր համար ելեր պաշտպան կը կայնի կոր...

Այս խորհրդածութիւններուն մէջն էր երբ դուռը բացուելով, տիկին Թագուհի և Ռօզիկ ներս մտան։ Երկուքն ալ այլայլած կերպարանք մը ունէին, որ չվրիպեցաւ Ղուկաս էֆէնտիի աչքերէն.

— Ի՞նչ կայ, ի՞նչ ունիք նորէն, հարցուց մռայլ ձայնով մը։

Տիկին Թագուհի, իր ամուսնոյն պատասխանելէ առաջ, դէպի աղջիկը դարձաւ և ըսաւ.

— Հայտէ՛ աղջիկս, սենեակդ գնա՛ և հանգստացիր ու պարապ տեղը նորէն սիրտդ մի՛ հատցներ, մանաւանդ նորէն մի՛ նստիր լար...

Ռօզիկ լուռ մնջիկ հեռացաւ։

— Բա՛ ի՞նչ եղաւ նորէն չըլլայ, գոչեց Ղուկաս էֆէնտի անհամբեր։

— Ի՞նչ պիտի ըլլայ, աս քաշելիք բան չէ, ըսաւ տիկին Թագուհի թիկնաթոռի մը վրայ իյնալով,... ի՞նչ ընել [illegible]նելու այս խայտառակութեան վերջ տալու է..., ամէն բերնի ծամո՞ց պիտի ըլլանք...։

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԷՐԷՆԹԱԼ ԿՈՄՍԻՆ
ՆՈՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հունգարական պատգամաւորութեանց արտաքին գործերու յանձնաժողովին մէջ կոմս Էրէնթալ ըսած է. «Պէտք է մենք մեր պահպանողական քաղաքականութիւնը շարունակենք և մեր դրնակցութիւնները մշակենք, առանց մոռնալու միւս տէրութեանց հետ մեր ունեցած յարաբերութիւնները»։ Նախարարը հետեւեալը ըսած է նաեւ, պատասխանելով սա տեսակ հարցումի մը թէ Կոլուխովսքի կոմսին կողմէ ձեռնարկուած Ռուսիոյ հետ համաձայնութիւնը դեռ. կը շարունակէ՞ գոյութիւն ունենալ։ «Այս համաձայնութիւնը, պատասխանած է կոմս Էրէնթալ, որուն նպատակն էր Մակեդոնիոյ մէջ բարենորոգութիւններ ի գործ դնել, իր գոյութեան իրաւունքը կորսնցուցած է, Թուրքիոյ մէջ Սահմանադրութիւնը վերահաստատուելուն պատճառաւ։ Այս համաձայնութիւնը ուրիշ այլեւս գոյութիւն չունի, բայց Թուրքիոյ հետ մեր ունեցած յարաբերութիւնները գոհացուցիչ են։ Անցեալ ձմեռ, Վիէննայի եւ Բէթերսպուրկի հետ դիւանագիտական նորմալ յարաբերութիւնները վերսկսելու համար կատարուած բանակցութեանց առթիւ, հաստատուեցաւ որ պալքանեան տէրութեանց համար մեր ունեցած նպատակներու մասին ոչ մէկ հակառակութիւն կայ Վիէննայի եւ Ռուսիոյ դահլիճներուն մէջ և թէ մենք կ'ուզենք որ Պալքաններու մէջ խաղաղութիւնը ու իրաց ներկայ վիճակը պահպանուի եւ պալքանեան տէրութիւնները հանդարտ կերպով զարգանան։ Թրքօ-Ռումանական կարծեցեալ դաշնադրութեան գալով՝ այս մասին ելած զրոյցները Ռումանիոյ կողմէ հերքուեցան։ Այս զրոյցը հաւանականաբար անոնցմէ ելած է՝ որոնք շահ ունին չփոթութիւններ հանելու և յառաձգելու, թերեւս և արգելք ըլլալու համար փոխառութեան համար Թուրքիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ կատարուած բանակցութեանց։ Ռումանիա 30 տարիէ ի վեր հետեւած է պահպանողական և շատ ճիշդ քաղաքականութեան մը։ Ան մինչեւ մնացած է կեդրոնական տէրութիւններուն և իր այս դիրքովը նպաստած է Պալքաններու մէջ սթաթու-քուօ քաղաքականութեան պահպանումին։ Յուսած ըլլալով որ Ռումանիա մինչեւ իրաց ներկայ վիճակին պահպանման կը փափաքի և թէ իր եւ Թուրքիոյ մէջ ոչ մէկ անհամաձայնութիւն գոյութիւն ունի, հարկաւ այս երկու տէրութեանց յարաբերութիւնները որոնք նոր չեն որ կ'ըսկսին այլ շատ մը տարիներէ ի վեր գոյութիւն ունին արդէն, շատ բարեկամական պիտի ըլլան և ոչ մէկուն մտահոգութիւն պատճառելու բնոյթը չունին։ Նոյն այս տեսակէտով կը դիտենք նաեւ Թրքօ-Պուլկար յարաբերութիւնները։ Այս երկու տէրութիւնները որոնք երկար գետնի մը վրայ իրարու սահմանակից են, անշուշտ կրնան դիւրաւ անհամաձայնութեան կէտեր ունենալ, բայց կը յուսանք որ այդ համաձայնութիւնները մինչեւ բարեկամաբար պիտի կարգադրուին։ Ժամանակին երբ յորդորներ տալու առիթը ունեցանք, մինչեւ այս իմաստով տուած ենք որքան Պոլսոյ նոյնքան ալ Սոֆիայի։ Գալով Թուրքիոյ Երրեակ Զինակցութեան մերձենալու խնդրին, Նախարարը կը կարծէ թէ առիկա կը նմանի ճիշդ փոքր համար օդը հանուած օդապարիկի մը որուն նպատակն է մտահոգութիւնն միայն առաջ բերել։ Միայն աս կրնամ յայտարարել թէ Թուրքիոյ հետ մեր ունեցած յարաբերութիւնները յստակ եւ որոշ են։ Մենք կ'ուզենք որ խաղաղութիւնն ու իրաց ներկայ վիճակը պահպանուին Արեւելքի մէջ եւ թէ Թուրքիա իմաստութեամբ և հաստատամտութեամբ շարունակէ ինքզինքը զօրացնել։ Առիկա ոչ միայն մեր տեսակէտն է, այլ նաեւ մեր զինակիցներունը և կը կարծեմ կարենալ ըսել թէ առիկա նաեւ միւս բոլոր տէրութեանց տեսակէտն է։ Գալով Բօրթուգալի մէջ պատահած դէպքերուն, յայտարարեց Նախարարը, պիտի սպասենք տեսնելու համար թէ կացութիւնը ինչպէս պիտի պարզուի»։ Հունգարական պատգամաւորութեանց արտաքին գործերու յանձնաժողովը նկատի առաւ Նախարարին յայտարարութիւնները եւ իր վստահութիւնը յայտնեց անոր։

ԱՆԳԼԻԱ, ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Անգլիական մամուլին մեծագոյն մասը շատ նպաստաւոր կերպով ընդունած է անգլիական կառավարութեան Պարսկաստանի ղրկած ծանուցագիրը։ Քանի մը չափաւոր ազատական թերթեր մտահոգութիւն ցոյց կուտան այն կնճռոտութեանց մասին, որոնք կրնան առաջ գալ, այն միջոցներու գործադրումին պատճառաւ զորս Անգլիա որոշած է ձեռք առնել Պարսկաստանի մէջ։

— Անգլիա պաշտօնապէս իմացուցած է պարսիկ կառավարութեան թէ հարաւային նահանգներու մէջ եթէ երեք ամիսէն կարգապահութիւնը չհաստատուի, հնդկական սուարի զինուորները պիտի գրաւեն այդ նահանգները։ Թէհրանի մէջ, սակայն, կը կարծուի թէ այսչափ կարճ ժամանակամիջոցի մը անկարելի է որ այդ նահանգները խաղաղին, եթէ մանաւանդ ելքի մը չյանգին կատարուած բանակցութիւնները փոխառութեան համար, որ այնքան անհրաժեշտ է Պարսկաստանի համար։

— Անգլիական կառավարութեան կողմէ Պարսկաստանի կառավարութեան ուղղուած ծանուցագիր մը կ'ըսէ որ, եթէ երեք ամիսէն խաղաղութիւնը չհաստատուի Պարսկաստանի հարաւային մասին մէջ, Անգլիա պիտի ստիպուի տեղական զինուորներուն համար անգլիացի սպաներ կարգել։ Այս պատճառաւ եղած ծախքերը պիտի վճարուին Պարսկային Ծոցին մաքսատուրքին վրայ եղած բարդումէ մը առաջ եկած գումարովը։ Կը կարծուի թէ եթէ այս բանին համար տեղացի զինուորներ կարելի չըլլայ հաւաքել, Հնդկաստանէն պիտի բերուին պէտք եղած զինուորները։ Հաւանականաբար Պարսիկները առիկա պիտի նկատեն առնուած առաջին քայլը դէպի իրենց երկրին բաժանումը, որով առկէ առաջ եկած հետեւանքները ծանր պիտի ըլլան անշուշտ։

— Պարսկաստանի հարաւային մասին մէջ տիրող անիշխանութեան պատճառաւ անգլիական կառավարութեան ղրկած ծանուցագիրը յանձնուեր է պարսիկ կառավարութեան։ Այս մասին Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ կատարուած պաշտօնական յարաբերութիւններէն ետքը, երկու կառավարութիւններն ալ համաձայնութեամբ կը շարժին։ Անգլիական և ռուս կառավարութիւնները որոշած են չմիջամտելու քաղաքականութիւնը պահպանել։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Պ. Բալլէրգիս յայտարարեց թէ Հռոմի դեսպանութիւնը կը նախընտրէ արտաքին գործերու Նախարարութեան պաշտօնէն։ Երբ պնդէ իր որոշման վրայ, անոր տեղ անցնելու համար Պ. Քօրոմիլասի վրայ կը խօսուի։

— Վերջին պահուն, Պ. Վէնիզէլոս Պ. Սքուլուտիսի դիմած է որպէսզի ընդունի արտաքին գործերու նախարարութիւնը, որովհետեւ Պ. Բալլէրգիս պնդած է Հռոմի դեսպան մնալու որոշման վրայ։

— Արտաքին գործերու Նախարարութիւնը ժամանակաւոր կերպով յանձնուած է Պ. Կրիբարիսի որ այս Նախարարութիւնը պիտի վարէ երկու ամիսի չափ ու յետոյ Պոլսոյ դեսպանութեան պաշտօնը պիտի շարունակէ վարել։ Երկու ամսուան այս հանգիստէն ետքը, Պ. Բալլէրգիս պիտի վերստանձնէ իր պաշտօնը։ Այս լուրին առթիւ մտածուած է դիտել տալ թէ Պ. Կրիբարիս մինչ Կ. Պոլիս է, բայց Աթէնք պիտի երթայ։ Այնպէս կը կարծուի թէ Վէնիզէլոսի դահլիճին մէջ նոյնիսկ իր առժամանակեայ ներկայութիւնը Թուրքիոյ հանդէպ բարեկամական ընթացքի մը արդիւնքը կը նկատուի, որով հետեւ Պ. Կրիբարիս, բոլոր յոյն ճշմարիտ հայրենասէրներուն պէս, Յունաստանի բոլոր ճշմարիտ բարեկամներուն պէս, երկու տէրութեանց մէջ քաղաքական համաձայնութեան մը կը փափաքի անկեղծօրէն։ Առիկա ապացուցուած է ամէն պարագայի մէջ։

— Պ. Պէնաքիս առեւտրական և երկրագործական նախարար պիտի անուանուի, որով դահլիճը լրացած պիտի ըլլայ։

— Վէնիզէլոսի դահլիճը կազմուած է։ Դահլիճը յառաջիկայ ուրբաթ պիտի ներկայանայ Խորհրդարանին։ Այս դահլիճը հետեւեալ կերպով կազմուած է. Պ. Պ. Վէնիզէլոս՝ պատերազմական և ծովային նախարար, Ռէպուլիս՝ ներքին գործերու, Կրիբարիս՝ արտաքին գործերու, Տէմէթրագօբուլօս՝ դատական, Քօրօմիլաս՝ ելմտական, Ալէքսանտրիս՝ հանրային շինութեանց և Պէնաքիս՝ երկրագործութեան։ Երէկ երդումի կատարումը աւարտեցաւ և վաղը դահլիճին վարչապետը Ազգ. Ժողովին պիտի պարզէ դահլիճին ծրագիրը։ Ամբողջ մամուլը նպաստաւոր կերպով կը խօսի նորակազմ դահլիճին վրայ։

— Վէնիզէլոս յայտարարեր է թէ Յունաստանի թագաւորը արտօնութիւն տըւած է իրեն լուծելու Ազգ. Ժողովը այն պարագային՝ երբ անհրաժեշտ տեսնէ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԽԶՈՒԻՆ

Պ. Վէնիզէլոս Յունաստանի Նախարարապետ անուանուելուն հետեւանքով, որոշուեցաւ անսահման արձակուրդ տալ Աթէնքի օսմ. դեսպան Նապի պէյի, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուի։ Այս իրողութիւնը սկիզբը կը համարուի դիւանագիտական յարաբերութեանց խզման, և յոյս կայ որ աւելի ընդարձակ հանգամանք մը առնայ ան, կ'ըսէ Թանին։ Թուրք թերթին յայտարարութիւնը ցոյց կուտայ թէ կառավարական շրջանակներու մէջ գժգոհութիւն կը տիրէ Պ. Վէնիզէլոսի անուանման դէմ։

⁂ Երէկուան Թանին Պ. Վէնիզէլոսի վարչապետ անուանման վրայ խօսելով իր խմբագրականին մէջ, հետեւեալ կծու տողերը կը գրէ. «Ըսինք թէ պատերազմի պատճառ կը նկատենք, երբ Կրետացիները երեսփոխան ընտրեն Յունաստանի Երեսփ. Ժողովին համար, որովհետեւ առիկա յարձակում մըն էր մեր իրաւունքին դէմ, և կը նշանակէր թէ Կրետէ կը միանար Յունաստանի։ Ասոր դէմ Կրետացիները և Հելլէնները խորդակութեան դիմեցին, և Յունաստանի ժողովուրդին մէկ մասը հելլէն Ազգ. Ժողովին անդամ ընտրեց Կրետէի առժամեայ կառավարութեան նախագահ Վէնիզէլոս էֆէնտին։ Հելլէն Ազգ. Ժողովին երեսփոխան գնաց Կրետէն, բայց ո՛չ թէ Կրետէի երեսփոխանի հանգամանքով։ Հելլէնները վերջապէս չեն կրնար յաղթել օսմ. զգացումներուն դէմ յարձակելու և օսմանցիները նախատելու իրենց փափաքին։ Բայց որովհետեւ չէին կրնար իրենց մեծխօսիկութիւնները կանոնաւոր կերպ մը յագեցնել, դիմեցին հնարքներու, պահպանելով արտաքին երեւոյթները։ Եթէ օսմանեան կառավարութիւնը կուսակից ըլլար պատերազմի և խառնութեան, եթէ առիթ փնտռէր Յունաստանը ճզմելու, չէր բաւականանար արտաքին երեւոյթներով, և զէնքով կը պատասխանէր այս յարձակումին. բայց ցոյց տալու համար թէ որքան կուսակից էինք խաղաղութեան, յաղթեցինք մեր զգացումներուն, և ձայն չհանեցինք Վէնիզէլոսի Ազգ. Ժողով երթալուն իբր հելլէն երեսփոխան։ Բայց այս խնդրին մէջ ալ կէտ մը նկատողութեան առինք։ Վէնիզէլոս սկիզբէն ի վեր Կրետացի էր, բայց ինչպէս շատ մը ուրիշներ, միեւնոյն ատեն պաշտօնապէս ունէ՞ր նաեւ հելլէն հպատակութիւն։ Մէկ կողմէ օսմանցի գտնուելով հանդերձ, եթէ միւս կողմէ հելլէն հպատակութիւն ունէր, իր երեսփոխանութիւնը հելլէն կառավարութեան կողմէ ընդունուելով, մեզի դէմ թշնամական նոր ընթացք մը չէր կրնար համարուիլ ատիկա։ Արդարեւ, երբ տեսնուեցաւ որ Վէնիզէլոս, հելլէն օրէնքներուն համաձայն, պիտի կրնար պնդել թէ ունի հելլէն հպատակութիւն, խնդիրը առժամապէս փակուած եղաւ։ Վէնիզէլոս էֆէնտի երբ իբր Պ. Վէնիզէլոս կ'ըլլայ հելլէն վարչապետ, խնդիրը դարձեալ կը բացուի։ Օսմ. հպատակութիւնը մերժելով և ուրիշ տէրութեան մը հպատակութիւնը ընդունելով, հելլէն կառավարութիւնը կրնար պատասխանատու չնկատուիլ, բայց հիմա Վէնիզէլոս կը գտնուի օտար կառավարութեան մը գլուխը։ Մեր օրէնքին համաձայն այդ մարդը վտարուած է օսմանեան հպատակութենէ։ Ինչպէս կարելի է որ հիմա յարգանքի արժանի կարենանք նկատել երբ օտար վարչապետ՝ ա՛յնպիսի մէկը զոր վտարած ենք մեր հպատակութենէն։ Հետեւաբար կարելի չէ որ յարաբերութիւն հաստատուի Վէնիզէլոսի և օսմ. կառավարութեան միջեւ։ Հելլէնները կըրնան ուզած մարդիկնին իշխանութեան գլուխ բերել, բայց մենք ալ իրաւունք ունինք յարաբերութիւն չմշակելու ա՛յն մարդուն հետ զոր յանցապարտ կը նկատենք մեր օրէնքներուն համեմատ։ Հետեւաբար պէտք է որ Բ. Դուռը այս դէպքին վրայ դեսպանը ետ կանչէ և քաղաքական յարաբերութիւնները խզէ։ Աթէնքի դեսպան Նապի պէյ Աթէնք չդառնալու համար անպայման արձակուրդ ստանալով կրնայ սկիզբը դրուիլ յարաբերութեան խզման։ Ամէն պարագայի մէջ, կը կարծենք թէ կառավարութիւնը պէտք չէ ժամանակ կորսնցնէ «կէս միջոց»ներով և վարանոտ ընթացք բռնելով»։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

ՎԵՐՋԱՑԱՒ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԿԸ ՊՆԴԷ ԻՐ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

Ինչպէս ծանուցած էինք երէկուան «Վերջին ժամուն» մէջ, նախարարական տագնապը վերջացած է երկուստեք գոյացած համաձայնութեամբ։ Ելմտական նախարարին և պատերազմական նախարարին միջեւ գտնուած կարծիքի անհամաձայնութիւնը հարթուած է Ճավիտ պէյի առաջարկած կարգադրութեան եղանակին շնորհիւ։ Առջի առտու, Թալաթ պէյ, Ճավիտ պէյ, Նէճէմէտտին պէյ ու Մ. և Յ. Կուսակցութեան նախագահ Խալիլ պէյ եպարքոսին ապարանքը գումարուեցան, համաձայնութեան մը յանգելու համար։ Ճավիտ պէյ նախ իր կարծիքը յայտնեց պատերազմական Նախարարին յիշատակագրին վրայ, որով Մահմուտ Շէվքէթ փաշա պայմաններ կը դնէր, իր պաշտօնը շարունակելու համար։ Ելմտական նախարարը, առաջ եկած անհամաձայնութիւնը փարատելու համար, առաջարկեց հաշուակալութեան օրէնքին մէջ յաւելուածական յօդուած մը դնել, որով պատերազմական նախարարը իրաւունք պիտի ունենար ծախքեր ընելու, առանց Հաշուակալութեան Ատեանին քոնթրոլին ենթարկուելու։ Այդ Ատեանին տեղեկութիւն պիտի տրուի, բայց ծախքերը ըլլալէն յետոյ։ Այս առաջարկը գոհացուցիչ նկատուելով՝ որոշուեցաւ Նախարարաց Խորհուրդ գումարել արտասովոր կերպով։ Իրիկուան Բ. Դրան մէջ գումարուեցաւ Նախարարաց Խորհուրդը, որուն ներկայ էին բոլոր նախարարները և Շէյխ Իւլ Իսլամը, բացի ծովային նախարարէն։ Խալիլ պէյ նիստին վերջին մասին ներկայ գտնուեցաւ։ Եպարքոսը հաղորդեց առաջարկուած լուծումը։ Պատերազմական Նախարարը ընդունելով կարգադրութեան եղանակը, նախարարական տագնապին առաջքը առնուեցաւ։

⁂ Անհատական հաշուակալութեան օրէնքին այն վեց գլխաւոր կէտերը, որոնք Ճավիտ պէյի և Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի միջեւ անհամաձայնութիւն առաջ բերած էին. — Ա. Պատերազմական Նախարարութեան հաշուակալը ելմտական Նախարարութենէն կախում ունի։ Բ. Ոչ մէկ ծախք չպիտի կատարուի առանց հաշուակալութեանց Ատեանին գիտութեան։ Գ. Պատերազմական Նախարարութեան սնտուկը ջնջուած է։ Դ. Զինուորական գործարանները ելմտական պաշտօնեաներու կողմէ պիտի կառավարուին։ Ե. Աճուրդի միջոցաւ ծախուող անօգուտ նիւթերու վաճառումը պէտք է կատարուի ելմտական պաշտօնեաներու քոնթրոլին տակ։ Զ. Քոնթրոլի և վճարման ձեւակերպութիւնները։

⁂ Ծովային Նախարար Սալիհ փաշա կը պնդէ իր հրաժարականին վրայ։ Առջի օր, Նախարարաց Խորհուրդին ներկայ չգտնուեցաւ և իր պաշտօնատունն ալ չգնաց։ Եթէ երբեք Սալիհ փաշա չուզէ շարունակել իր պաշտօնը, ծովային նախարարութիւնը պիտի յանձնուի Ռիւսթէմ փաշայի կամ նախկին ծովային նախարար Արիֆ Հիքմէթ փաշայի։

⁂ Եէնի Կազեթա նախարարական տագնապին լուծման առթիւ շատ լաւատես չէ ապագային համար։ Թուրք թերթը հաւանական կը գտնէ որ նախարարներու միջեւ առաջ եկած վերջին անհամաձայնութիւնը նախարարական տագնապի մը պատճառ ըլլայ, նախարարական մասնակի փոփոխութիւն մը կատարուի կամ դահլիճը բոլորովին փոխուի։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

Սելանիկէն կը հեռագրեն թէ Արսօթալի հրոսախումբը դէպի հելլենական սահմանագլուխը կ'ուղղուի, Եէնիճէ-Վարտարի լիճէն հեռանալով, ուր պահուըտած էր։

⁂ Եէնի Ասրի ըսածին նայելով, Մանասթըրի իշխանութիւնները կարգ մը իրողութեանց վրայ հիմնուելով կը յայտարարեն թէ օսմ. երեսփոխան Բանչէ Տօրէֆ էֆ. յարաբերութիւններ կը մշակէ պուլկար հրոսախումբերու հետ։

⁂ Ընդհարում մը տեղի ունեցած է ոստիկան-զինուորներու ջոկատի մը և հելլէն հրոսախումբի մը միջեւ, Սթէֆանի գիւղին (Քասթօրիա գաւառ)ի մօտ։ Ոստիկան-զինուորներէն մէկ և հրոսախումբէն երեք հոգի սպաննուած են։

⁂ Հելլէն հրոսախումբ մը, Տրամայի մօտ, օսմ. սահմանապահ զինուորներուն վրայ յարձակած է։ Զինուորներէն մէկը սպաննուած է։ Հրոսախումբը ցրուած եւ հրոսակներէն ոմանք ալ վիրաւոր վիճակի մէջ ձերբակալուած են։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Քաղաքական շրջանակներու մէջ առջի օր զրոյց կը շրջէր թէ փոխառութեան մասին կատարուած բանակցութիւնները խզուած են, կ'ըսէ Օսմ. Լոյս։

⁂ Նիւ-Եօրք-Հէրըլտ Բեթերսպուրկէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, Թուրքիա փոխառութիւնը կը ստորագրէ Թուրքօ-ռումէն պայմանագրութեան։ Փարիզի մէջ յարուցուած դժուարութիւններուն հետեւանքով, Պ. Էրէնթալ Վիէննայի օսմ. դեսպանին յայտարարած է թէ Թուրք փոխառութեան գործը կը յաջողցնէ, պայմանաւ որ փոխառութիւնը կատարուի աւստրօ-գերմանական պանքաներէն և անոնց միջոցաւ տրուին զինուորական, ռազմամթերքի և մարտանաւերու յանձնարարութիւնները։

ՔՈԼԵՐԱՆ

Առջի օր, քսանըչորս ժամուան ընթացքին, քոլերայէ երկու դէպքեր պատահեցան Խասգիւղի մէջ, երկուքն ալ մահացու։

⁂ Հոկտ. 5էն, Գալաթայի մէջ քոլերայէ մէկ դէպք պատահած է։ Խանէքինի մէջ՝ 2 դէպք։ Երզնկայի զինուորներուն մէջ՝ մէկ դէպք։ Պայազիտի մէջ՝ մէկ դէպք։ Զոնկուլտաքի և շրջակաները, վեց օրուան մէջ, մինչեւ հոկտ. 3, 12 դէպք։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ ՄԷՋ

Կառավարութեան կողմէ Մանասթըրի իշխանութեանց տրուած հրամանին համաձայն, տեղւոյն մէջ բանտարկուած բոլոր յոյն երեւելիները ազատ արձակուած են։ Այդ լուրը Յունաց Պատրիարքարանը հեռագրած է։ Արձակուածներուն մէջ կան երեսփոխան Նալիս էֆ.ի եղբայրը, յոյն առաջնորդարանին քարտուղարը, ինչպէս նաեւ Տօքթ. Վաֆիատիս և Մաֆալիս։

ՀԵԼԼԷՆԱՀՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՎՏԱՐՈՒՄԸ

Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէնութիւնը կանոնագիր մը կը պատրաստէ հելլենահպատակներու վտարման մասին։ Թուրքիոյ մէջ հաստատուած այն հելլենահպատակները, որ ապրուստի միջոցներէ զուրկ են, զբաղում չունին և անխոստովանելի միջոցներով կ'ապրին, առանց դատական ձեւակերպութեան պիտի վտարուին օսմ. հողէն, նկատելով որ անոնք հանրային ապահովութեան համար միայն վտանգ մըն են միշտ։ Մէկ շաբաթ պայմանաժամ պիտի տրուի անոնց։ Բոլոր այն հելլենահպատակները, որոնք արտասահմանէն կուգան և չեն կրնար ապրուստի միջոց մը գտնել ու իրենց ուղեւորութեան նպատակը բացատրել, առանց բացառութեան պիտի վտարուին։

⁂ Ոստիկանութիւնը, առջի օր, օսմ. հողէն վտարեց Թէմիրթօքլու, Անաթոս և Տիմիթրի անուն հելլենահպատակները։ Պիրէոն մեկնող շոգենաւ մը զրկուեցան անոնք։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հաստատուած յայտագրին համաձայն, Սուլթանը գիշեր ատեն Էտիրնէ պիտի հասնի։ Տեղւոյն քաղաքապետութիւնը միջոցներ ձեռք կ'առնէ՝ քաղաքը շքեղօրէն լուսաւորելու համար։ Զօրաւոր լամպարներ պիտի դրուին կայսեր անցնելիք ճամբաներուն վրայ և յաղթական կամարներ պիտի կանգնուին։ Երկաթուղիի ընկերութիւնն ալ պատրաստութիւններ կը տեսնէ Քարաաղաչի կայարանին մէջ, Սուլթանին ընդունելութեան առթիւ։ Մասնաւոր պատուիրակութիւններ կայսրը պիտի դիմաւորեն այդ կայարանին մէջ։ Ուսանողներ մասնաւոր կառախումբով պիտի դիմաւորեն Սուլթանը։ Հոկտ. 27ին Սէլիմիէի մէջ տեղի պիտի ունենայ վերջնական զօրահանդէսը և յետոյ հացկերոյթ մը պիտի տրուի։ Սուլթանը ուշ ատեն պիտի մեկնի դէպի Էտիրնէ։ Մինչեւ Էտիրնէ երկաթուղիի գիծը պիտի լուսաւորուի պէնկալեան լոյսերով և ջահերով, զորս պիտի բռնեն զինուորները։ Սուլթանը մտադիր է Էտիրնէ երթալէ առաջ, յառաջիկայ ուրբաթ օր, Թօբգաբու պալատը երթալով Խրգայի Շէրիֆը այցելել։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ
ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Պ. Մէսր և ճարտարապետ Պ. Պրան քաղաքապետութենէն արտօնութիւն խնդրած էին 1913ին միջազգային ցուցահանդէս մը սարքելու Սարայ-Պուռնուի ծովեզերքը։ Քաղաքապետը կառավարութենէն խնդրած է որ այդ տեղը ցուցահանդէսին յատկացուի։ Մուտքը Սողուքչէշմէի կողմէն պիտի ըլլայ։ Օսմ. բաժինը պիտի հաստատուի բուսաբանական

„ԱՐԵՒԵԼՔ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (111)

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ)

Գրեց՝ ԵՐՈՒԽԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԺՈՒԱԾ ՍԷՐ

Այդ րոպէէն, ձկնորսին տղուն շուրջը ստեղծուած կացութիւնը անեղծանելի եղաւ իրեն համար։ Իրենց — Սոֆիին ու Համբիկին — յարաբերութիւններուն մէջ բարիզեան զոյգի յեղակարծ երեւումովը առաջ եկած պաղութիւնը մէկէնիմէկ դադրեցաւ՝ խանդաղատանքին ու անվերապահ յորդումովը Սոֆիին սիրային զգացումներուն, որոնցմով աղջիկը սկսաւ շրջապատել իր մանկութեան բարեկամը։ Իր ընթացքին մէջ վարանում ու երկդիմութիւն անհետացան։ Համբիկ՝ բիբերը լայն լայն բացած՝ կ'ուզէր տեսնել և հասկնալ պատճառը, որ չըսպասուած վայրկեանի մը կը մղէր իր բարեկամուհին տեւական գորովագեղ ու սիրակարկառ շարժումի մը, բայց չյաջողեցաւ։

Սոֆի ժամանակ չթողուց որ տղան խորհրդածէ, տրամաբանէ և հասկնայ։ Անոր վիզը նետուեցաւ իր սիրոյն անդրդուելիութիւնը կրկնելով և իրենց մօտալուտ վերջնական երջանկութիւնը փափսալով անոր ականջին։

Սակայն, երբ Համբիկ այս շարժումէն սիրտ առած, իր ամբողջ մտածումը և բաղձանքը բանաձեւեց կարճ և յստակ.

— Սոֆի, ուրեմն ա՛լ ի՞նչ կենանք հոս, իսկոյն ելլանք երթանք։

Աղջիկը, նախ ապշած ու խռոված, բայց իսկոյն ինքէն գորովալիր.

— Չէ, Համբիկս, չէ, դեռ ժամանակը չէ, ըսաւ։

Սրահին մէջ ա՛լ սկսաւ երեւնալ շատ ցանցառ կերպով։ Սառն, զգուշաւոր և շրջահայեաց եղաւ։ Իր չէզոք շատ պաշտօնական հնչիւն մը առաւ և ընդհանրապէս խուսափեցաւ խօսելէ տօքթօրին հետ։ Մեծ մասամբ հանըմին հրաւէրովը միայն մասնակցեցաւ տղոցնի հաւաքոյթներուն, անոր և ֆրանսուհիին միջեւ թարգմանի չէզոք դեր մը կատարելու համար միայն. ու մինչ հանըմին հետ ինքն ալ կը հեռանար՝ ձգելով տօքթօրը Օր. Ամէլիին հետ։ Շատ իրիկուն, Համբիկին հետ պտըտեր կատարեց ամիրային պարտէզին մէջ, մտերմօրէն խօսակցելով անոր հետ, մինչ վերէն, պատուհանէ մը տօքթօրը զայրագին նայուածքներ կը նետէր վարի զոյգին վրայ, անոնց շարժումները լրտեսելով, եւ միւս կողմէ խօսելով բարիզուհիին հետ որ իր ուսին կը կրթնէր։

Ուրիշ անգամ, ամիրային Թոռը Սոֆիին դուրս ելլալը տեսաւ Համբիկին [illegible]։ Տեսաւ անոնց փոխադարձ ժպիտները ու իմաստալից ակնարկները։ Քանի մը հեղ, դրան մը ճեղքէն, կամ դիպուածով, տեսաւ պինդ ու գորովոտ ձեռնսեղմումները անոնց։ Տեսաւ դեռ ուրիշ մանր մունր ոչնչութիւններ՝ իր երեւակայութեան խոշորացոյցին տակ ընդլայնուած, տեսաւ այս ամէնը և զառանցական տենդերու մէջ գալարուեցաւ։

—Սոֆին աս տղուն կը սիրէ կոր ուրեմն, ըսաւ ինքնիրեն, կրկնեց ու յանկերգեց։

Իր կատաղութեանը մէջ, տօքթօրին առաջին շարժումը եղաւ, բնականաբար, հեռացնել ուղղակի Սոֆիին այդ ազգականը, որուն ներկայութիւնը որեւէ բանով մը չէր կրնար բացատրուիլ։

—Աս մարդը ինչի՞ է հոս, մամա, ըսաւ օր մը իր մօրը։

—Կալուածներուն վարձքերը կը գանձէ կոր, պատասխանեց մայրը՝ զարմացմամբ նայելով տղուն, անոր կատաղի շեշտէն արթնցած։

—Կալուածները պէտք չունին առանձին մարդու մը, վրայ բերաւ երիտասարդը։ Ճամբէ՛ երթայ...

—Զաւակս, ինչպէս ճամբեմ, ինչ ըսեմ։

—Ըսէ որ պէտք չունինք իրեն։

Քանի մը օր անցաւ, ու Համբիկ դեռ հոն էր, Սոֆիին տաք և կենսատու մտերմութեանը մէջ երջանիկ։

Տօքթօրը մօրը թախանձեց։

—Աս մարդը դեռ հո՞ս է, մամա։

—Զաւակս, որո՞ւ ըսեմ, ինչպէս ճամբեմ։

—Որու միջոցաւ որ բերել տուիր, անոր միջոցաւը ճամբէ։

—Սոֆիի՞ն։

—Այո։

Մաման, տագնապած, իսկոյն Սոֆիին կանչեց եւ խնդիրը բացաւ անոր։ Աղջիկը խոժոռութեամբ մտիկ ըրաւ տիկնոջ։ Ներքնապէս, ուրախութեամբ տեսաւ իր հասցուցած հարուածին հակազդեցութիւնը։ Տօքթօրը կը տառապէր։ Ա՛լ ամէն համարձակութիւն իրեն համար ներելի դառաւ. չվախցաւ ծայրայեղութենէ։

—Տիկին, ըսաւ, Համբիկը իմ մօտ ազգականս է. չեմ կրնար երեսի վրայ թողուլ զինքը. քանի որ կ'ուզէք որ ասկէ հեռանայ, շատ աղէկ. բայց այն ատեն ես ալ պիտի ստիպուիմ մօրս հետ հեռանալ, զանիկա առանձին չձգելու համար։

Տիկին Մարկոսեան տեսաւ խնդրին կնճռոտութիւնը։ Տանը մէջ Սոֆիին ներկայութիւնը անհրաժեշտ էր. ինքը մանաւանդ առանց անոր չէր կրնար ըլլալ։ Ի՞նչ ընէր։

—Շատ աղէկ, քանի որ առանձին է, կը մտածեմ, ըսաւ։

Եւ իսկոյն տօքթօրին քովը գնաց,

—Զաւակս, ըսաւ, Սոֆի չուզեր առանձին ձգել Համբիկը. անոր հետ ինքը ու մայրն ալ պիտի ելլան երթան. ինչպէս ընենք։

Երիտասարդը մթագին ու խենդ նայուածքով մը մօրը նայեցաւ։ Կիրքը եւ հպարտութիւնը բուռն պայքար մը մղեցին իր մէջ։ Այո, ա՛լ այս անգամ կը զգար որ այդ աղջիկը, զոր ատեն մը իրեն գերի ըրած էր, հիմակ իր բարձրագոյն արհամարհանքին տակ կը ճմլէր զինքը հոգեպէս։ Յանկարծ, հպարտութեան անճար ժեստի մը մէջ.

—Թող անո՛նք ալ երթան, ամէնն ալ երթան. զարմանալի բան, ուրիշ պաշտօնեայ չե՞նք կրնար գտնել, մամա, հարցուց մօրը դառնալով։

—Ինչո՞ւ չէ, զաւակս։

Յետոյ, լռութիւն տիրեց։ Տօքթօրը մեծաքայլ կը ճեմէր տենդագին քայլերով, պեխերը ոլորելով ճաշարանով։ Տիկին Մարկոսեան զաւկին այդ տագնապին սխալ մեկնութիւն տուաւ։

—Տօքթօր, ըսաւ, ատոնց համար ինչու այսքան կը յուզուիս. հիմա կ'երթամ ամէնքն ալ կը ճամբեմ լմնցաւ գնաց։

Ու պատրաստուեցաւ դուրս ելլալու, բայց դրանը առջեւ Կոստանեանին սանը՝ մօրը դէմը ցցուեցաւ։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

պարտէզին տեղը։ Օսմ. արտադրութիւնները պիտի ցուցադրուին հիմա իբր հիւանդանոց ծառայող շէնքին մէջ։ Սէրայ-Պրուռնուի ծովեզերքին երկայնքը, մինչեւ Ախըր-Գաբու, օտար արտադրութեանց յատուկ տաղաւարներ պիտի շինուին։ Հրապարակին մէջտեղը շալէներ պիտի շինուին զուարճութեանց համար։ Տեսակ մը յաղթական կամար պիտի կանգնուի Սէրայ-Պրուռնուի մէջ, այն Նաւամատոյցին մօտ, ուր Սուլթանին համար շինուած է։ Օսմ. կառավարութիւնը նպաստաւոր ընդունելութիւն մը ըրած է այդ առաջարկին։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔ ՄԸ

Պուլկարական Քամպանա լրագիրը բուռն յօդուածի մը մէջ կ'ըսէ «Մարդասէր Ներքա անկարելի է, որովհետեւ Մակեդոնիոյ գերութեան ուժ կուտայ, կը մերժէ Ալպանիոյ ինքնօրինութիւն տալ, չի թոյլատրեր որ Կրետացիները միանան Յունաստանի։ Փոխանակ անաչառ վարմունք մը ունենալու ամէնուն հանդէպ, Ներքա չընկրկիր ո եւ է անգութ սկզբունքի առջեւ, իւրաքանչիւր ազգայնութեան փառասիրութիւնները ջախջախելու համար, հոգ չէ թէ ի գին այնքան արեան։ Քամպանա կը յարէ թէ չէ կարելի անգութ սկզբունք մը երեւակայել քան ստաթու-քուօյի քաղաքականութեան սկզբունքը։ Պուլկարական թերթը կ'եզրակացնէ թէ Պուլկարիոյ պարտքն է ինքնօրինութիւն մը ստեղծել Մակեդոնիոյ համար, և այդ ինքնօրինութիւնը դէմօքրաթ Պուլկարիոյ կողմէ չի պահանջուիր, իր երկիրը ընդարձակելու համար, այլ քաղաքական զարգացումը երաշխաւորելու նպատակաւ։

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ

ՅՈՅՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Սելանիկէն Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկի կը գրեն թէ տեղւոյն մէջ մեծ զայրոյթ կը տիրէ օսմ. հպատակ Յոյներուն եւ հելլէնահպատակներուն նկատմամբ։ Բոլոր հելլէնահպատակ ուսուցիչները պիտի վտարուին։ Անոնք արդէն իսկ հեռագրաւ բողոքած են Ֆէնէրի պատրիարքարանին և կրթական նախարարութեան։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԺԱՄԸ

Շիրքէթը Խայրիէ եւրոպական ժամու գործածութիւնը ընդունած է իր շոգենաւերու երթեւեկին համար։ Ժամանակացոյցերուն մէջ թէ՛ եւրոպական և թէ թրքական ժամերը նշանակուած պիտի ըլլան։ Շիրքէթը այսօր ժամացոյց մը զետեղել պիտի տայ Եէնի-Ճամի, հիմակուան ժամացոյցին քով, եւրոպական ժամը ցոյց տալու։

ՀԱՍՈՅԹՆԵՐՈՒ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ելմտական և հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնատուները հասած տեղեկութեանց նայելով, այս տարուան հունձքին շնորհիւ պետական հասոյթները ելմտացոյցին մէջ կանխատեսուած գումարէն երկու միլիոն ոսկի աւելի պիտի ըլլան։ Կառավարութիւնը 200,000 ոսկի ալ պիտի շահի երկաթուղիներու քիլոմէթրական երաշխաւորութենէն։ Անատոլուի երկաթուղիի գիծերուն համար հարկ եղած է նոր վակոններ գնել, արմտիքի փոխադրութիւնը դիւրացնելու նպատակաւ։ Իզմիր-Գասապա երկաթուղիի ճամբուն վրայ գտնուող սարահարթին մէջ հունձքը խիստ առատ է, այնպէս որ հունձքին մէկ մասը երկար վրայ պիտի ձգուի գործաւորի չգոյութեան պատճառաւ։

ՉԷՐԱՂԱՆԻ ՊԱԼԱՏԸ

Չրաղանի այրած պալատին մէջ մասնագիտական քննութիւն կատարող յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը յանձնած է։ Յանձնաժողովը իր տեղեկագրին մէջ կ'եզրակացնէ թէ կարելի է այրած պալատը շինել, կանգուն մնացած պատերը գործածելով։ Պալատին մէկ թեւին մէջ պիտի շինուի Խորհրդարանի յատուկ մեծ սրահ մը։ Վերաշինութեան ամբողջ ծախքը 450 հազար օսմ. ոսկի գնահատուած է։

ԿՐԵՏԷԻ ԻՍԼԱՄՆԵՐԸ

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը պաշտպան տէրութեանց մօտ գտնուող օսմանեան դեսպաններուն հրահանգուած էր այդ տէրութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրելու Կրետէի իսլամներուն կրած կեղեքումներուն և անոնց ոմանց սպանութեանց մասին։ Առջի օր արտաքին գործոց պաշտօնատունը հասաւ օսմ. դեսպաններուն պատասխանը։ Տէրութիւնները յայտարարած են թէ Հանեայի իրենց հիւպատոսներուն ուշադրութիւնը հրաւիրած են այդ մասին, որպէս զի անոնք հսկեն իսլամ բնակիչներու կեանքի ապահովութեան վրայ։ Անոնք որ Սեպտ. 28ին ոճիր մը գործած էին, ձերբակալուելով դատական իշխանութեանց յանձնուած են։

ԱԼՊԱՆԻԱՑԻՆ ԿԸ ԳԱՂԹԵՆ

Չէթինէէն կը հեռագրեն թէ Գոսովայի և Շքոտրայի նահանգներէն բազմաթիւ գաղթականներ Չէթինէ կը հասնին ամէն օր, մեծ տաղտուկ պատճառելով Գարատաղի կառավարութեան, որ այդ մասին յիշատակագիր մը յանձնած է մեծ տէրութեանց։ Այդ յիշատակագրին մէջ պարզուած է այն դժուարին կացութիւնը, որուն մատնուած է այդ առթիւ Գարատաղ։ Կոչ մը եղած է ժողովրդեան, օգնելու համար գաղթականներուն։

ՔԱՆԻ ՕԹՕՄՕՊԻԼ

Որոշուած է քանի օթօմօպիլներ գնել Վասփարի ամրոցները իրարու հետ յարաբերութեան մէջ դնելու համար։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՑՈՅՑ

Կառավարութիւնը որոշած է յառաջիկայ Նոյեմբեր 1/14էն սկսեալ նոր սակացոյց մը գործադրել, Թրքական դրամի համաձայն։ Մինչեւ հիմա, ինչպէս յայտնի է, արտասահման ղրկուած հեռագիրներուն համար ֆրանքի հաշուով վարձք կառնուէր։ Այսուհետեւ օսմ. դրամի հաշւով պիտի առնուի սակը. մէճիտիէն 19 ղրուշէն, օսմանեան ոսկին 102,60էն, անգլիական ոսկին 112էն, 20 ֆրանքնոցը՝ 88½էն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ԱՂՈՒՄՆԱԿԱՆ ՎԷՃԻ ՄԸ ՏԽՈՒՐ ՎԱԽՃԱՆԸ.— Շիշլիի կողմը տան մը մէջ խոհարար Գէորգ և կինը՝ Եաթէր երկու տարի է ի վեր բաժնուած էին։ Գէորգ Գասըմփաշայէն Շիշլի գացած էր, կնոջը ձեռքէն ազատելու համար օձիքը։ Կինն ալ ետեւէն գնաց անցեալ օր և ուզեց էրիկը տեսնել։ Այս վերջինը չուզեց դուռը բանալ։ Եաթէր սկսաւ պոռալ կանչել։ Տան ծառաներէն Խաչիկ կը ջանար դուռը գոցել, մինչ կինը կը հրէր։ Բաւական ատեն ասիկա և ի վերջոյ Խաչիկ գրան ետին ինկաւ անկենդան։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ Խաչիկ սրտի կաթուածէ մեռած էր։ Բայց ճակտին վրայ վէրք մը գտնուելուն համար, Եաթէր ձերբակալուեցաւ։

ՏՂՈՑ ԱՐԿԱՆԴՈՒԹ.— Առջի օր, դարձեալ տղայ մը առեւանգելու փորձ կատարուեցաւ։ Ճիպալի ամայի փողոցէ մը 11 տարեկան յոյն տղայ մը կ'անցնէր, երբ երկու անծանօթներ ուզեցին առեւանգել տղան։ Այս վերջինին աղաղակներուն վրայ, չարագործները խոյս տուին։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է։ Յունաց Պատրիարքարանը բողոքեց յոյն տղոց յաճախակի առեւանգումներուն դէմ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԻԼՄՈՒԽԱՊԷՐ ԽՆԴԻՐԸ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ

Ս. Պատրիարք հօր յանձնարարութեամբ առջի օր Պատրիարքարանի երկու հմուտ դիւանապետները՝ Թէլեան և Խաչատուրեան էֆ.ները, իլմուխապէրներու խնդրին առթիւ հետեւեալ տեղեկագիրը պատրաստելով Վարչութեան նկատառմանը ներկայացուցին։ Ահաւասիկ այդ տեղեկագիրը նոյնութեամբ։

«Կալուածական առուծախի և ինթիգալի գործողութեանց, ինչպէս նաև ժառանգութեանց բաշխման համար հարկ եղած պաշտօնական իլմուխապէրներ Ազգ. Պատրիարքարանը և միայն Պատրիարքարանը կրնայ յանձնել և եթէ պետական ատեաններ անօրինութիւն մը ուզէ զայն վերագրել մուխթարներու կամ իխթիար մէճլիսներու, ծանրագոյն զեղծումներու, անպատեհութեանց և վէճերու դուռ կը բացուի. թէ ինչ պատճառաւ։

Ա. Վասնզի այդ վկայագրերը կը ծառայեն ցոյց տալու մեռնողին օրինաւոր ամուսինը, այր կամ կին, անոնց հարազատ զաւակները, բուն ժառանգորդները, նշանակելով զանոնք յանուանէ։ Ընտանիքներ կը կազմուին, այն է ամուսնութիւնք տեղի կ'ունենան քրիստոնէական եկեղեցւոյ օրինաց համաձայն, և հոգեւոր իշխանութեան կողմէ արտօնուած պսակով, և կրօնական պաշտօնէից միջոցաւ, և կ'արձանագրուին Պատրիարքարանի ամուսնութեանց տոմարին մէջ բոլոր մանրամասնութիւնները իր թուականաւ։ Իսկ ասոնցմէ ծնած զաւակները, մկրտելով եկեղեցւոյ մէջ իրենց ծնողաց անուններով կ'արձանագրուին պատրիարքարանի կողմէ եկեղեցիներու յանձնուած ծննդոց և մկրտութեանց պաշտօնական տոմարաց մէջ, ինչպէս կ'արձանագրին ապօրէն ծնունդք իբրեւ զաւակ եկեղեցւոյ։ Հետեւաբար հոգեւոր իշխանութեան շրջանակէն դուրս ո եւ է պաշտօնեայ կամ մարմին, ինչ տիտղոս ալ ունենայ, և ինչ ձեռնհասութեամբ կառավարութիւնը ուզէ զայն օժտել, ինքնին անձեռնհաս է մինչ ոչ գիտնալու ճշդիւ իրարու հետ կենակցող այր և կնոջ օրինաւոր ամուսին ըլլալը, ոչ անոնց զաւակաց հարազատութիւնը, ոչ ճանչնալու թէ որոնք են անոնց ժառանգորդները, քանի որ ընտանիքներ կազմողը ըստ օրինի հոգեւոր իշխանութիւնն է քանի որ նա միայն կրնայ ունենալ վաւերական արձանագրութիւններ, և ինք ունի միմիայն միջոց ի ձեռին ստուգելու, ճշգրտելու, երբ իլմուխապէր մը ուզուի, անոր նիւթ եղող գործին և անձերուն զանազան հանգամանքը։ Հետեւաբար Պատրիարքարանի իրաւասութեան, ձեռնհասութեան հակառակ անօրինութիւն մը պիտի ըլլար, ինչ որ ան միայն կարող է գիտնալ և վկայել՝ վերագրել անոնց, որ ոչինչ կրնան գիտնալ։

Բ. Այդպիսի անձեռնհաս ու անգիտակ մարմիններ բնականաբար կրնան սխալումներու մէջ, թէ անգիտակցաբար և թէ նոյն իսկ մասնաւոր նկատումներով ալ վրիպումներ կը գործուին և [illegible] կը հանուին կալուածի մը սեփականութեան կամ ժառանգութեան մը բուն իրաւատէրերը, անոնց տեղ ցոյց տրուելով ուրիշներ, որ ըստ օրինի իրաւունք չունէին և զրկանքներ տեղի պիտի ունենան։ Կալուածներու փոխանցման, վաճառման ու ժառանգութեանց բաշխման ամենափափուկ գործողութեանց մէջ, որ անհատներու էական շահերը պաշտպանելու կը ծառայեն, եթէ տէրութիւնը իր օրէնքներով կատարեալ կանոնաւորութիւն մը և խղճամիտ ճշտութիւն մը կրցած է պահպանել, Պատրիարքարանն ալ իր մասին նպաստած է ի վաղ ժամանակաց իր նոյնքան ուշադիր հսկողութիւններով և քննութեամբ, որոնց վրայ կը հիմնէ իր իլմուխապէրները, և այդ կանոնաւորութիւնը և այդ ճշգրտութիւնը կ'եղծանին իսպառ, եթէ ընտանիքներու կազմութեան, հանգամանաց ու պարագայից անտեղեակ պաշտօնէից և մարմիններու յանձնուի իլմուխապէր տալու իրաւունքը։

Գ.— Նոյնիսկ վաքֆներու շահուն ալ կը հակառակի առուծախի և փոխանցմանց գործողութիւններուն հիմ ընդունիլ այդ անձեռնհաս մարմիններու իլմուխապէրները որոնք չկարենալով ճշդիւ ներկայացնել սեփականութեան մը բուն իրաւատէրերը, մահլուլն եթէ կայ, անյայտ կը մնայ և կը օգտուի իսկ, և այսպէս վաքֆներն ալ կորսնցնելով օրէնքով սահմանուած իրենց սեփականութեան իրաւունքը իրենք ալ կը կրեն այն զրկանքը, որոնց անհատները պիտի ենթարկուէին։

Այս ճշմարտութիւնները այնքան ակներեւ են և Տէրութիւնը ի վաղուց յետէ այնքան համոզուած որ իր հաւանութեամբ վաւերացուած մեր Ազգ. Սահմանադրութեան մէջ յատուկ յօդուած մը պատրիարքարանի հեղինակութեան վերապահած է տալ այս կարգի իլմուխապէրներ։ Նե՛ թէպէտ ժամանակաւ, այն է ողբ. Տ. Ներսէս Պատրիարքի օրով, կառավարութեան կողմէ ուղղուած է մեր ազգային հոգեւոր իշխանութեան այս գործին մէջ ունեցած իրաւասութիւնը՝ մխթարներու վերագրել և նոյն փորձը կրկնուած, յաջորդ պատրիարքներու օրով ալ, սակայն այն հիմերու վրայ, որ բացատրուած է վերը, Ազգ. Պատրիարքարանը թագրիրներով հարկ եղած փաստերը մէջտեղ բերած և յաջողած էր հաստատել և ճանչցնել իր ձեռնհասութիւնը իլմուխապէրներու խնդրին մէջ։ Բայց առաջ կառավարութիւնը ամէն առանց պատրիարքարանի ինչ ինչ իրաւասութեանց վերաբերեալ մուզաքքէրաթով մը հաստատած է թէ՝ նոյնիսկ Շէրիի դատարանները ձեռնհաս չպիտի ըլլան ժառանգական վճռագրեր տալու՝ առանց կանխաւ գործը ստուգելու պատրիարքարանէն, որով նոյն դատարանները պարտաւոր կացուցած են հիմ բռնելու պատրիարքարանի վկայագիրները ժառանգական խնդիրներու նկատմամբ։ Իսկ արդի սահմանադրական կառավարութիւնը պետական խորհրդոյ մէկ անօրինութեան համաձայն դարձեալ հաստատած է որ պատրիարքարանի կողմէ տրուին կալուածական թափուներէն վկայագրերը, միայն թէ՝ Թաղ. խորհուրդներու կողմէ տրուած ու կ'նքուած իլմուխապէրներուն մէջ մուխթարներու կնիքն ալ գտնուի։ Եւ Ազգ. Վարչութիւնը նկատելով որ վկայագրերու պատրաստութիւնը թաղական խորհրդոց յանձնուած է, վկայագրերը պատրիարքարանի մէջ կը պահուին և պատրիարքարանը կը կատարէ անոնց վրայ պէտք եղած քննութիւնը ու իր առջեւ իլմուխապէրն է որ պիտի ներկայանայ պետական պաշտօնատանց և անոր վրայ կատարուին պաշտօնական գործողութիւնք, զիջում տալու համար պետական այն կարգադրութեան, որմէ անշուշտ մուխթարները պիտի կարենային նիւթական օգուտ մը քաղել, հաւանած է որ անոնց կնիքն ալ գտնուի Թաղ. խորհրդոյ վկայագրերուն ներքեւ, և այս կերպով փակուած կը համարուի այլեւս իլմուխապէրներու խնդիրը»։

ԴԱՆԻԷԼ ԵՊԻՍԿ.Ը

Ազգ. Վարչութիւնը նկատելով որ Տ. Ցարութիւն Սրբազանի վիճակը օրէ օր կը ծանրանայ և հետեւաբար անհրաժեշտ է որ տեղապահ Դանիէլ եպիսկ., որ այժմ Էջմիածին կը գտնուի, ներկայ ըլլայ Երուսաղէմի մէջ, երէկ հեռագիր մը ղրկեց Էջմիածին Դանիէլ Սրբազանին՝ յանձնարարելով որ շուտով ճամբայ ելլէ։

ԽՈՌՆ ԺՈՂՈՎԸ

Երէկուան նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները տրուեցան. Ա.— Երուսաղէմի պատ. տեղապահի խորհրդական Տրդատ եպս. Պ. Պալեան հեռագրով Տ. Ցարութիւն Պատրիարքի ծանր վիճակի մէջ գտնուիլը կը ծանուցանէր, Ժողովը ստիպողաբար Ն. Սրբազնութեան առողջական վիճակին մասին տեղեկութիւն ուզեց և հեռագրեց Վեհ. Հայրապետին, որ տեղապահ Տ. Դանիէլ վրդ. փութացնէ Երուսաղէմ։ Բ.— Տ. Ղեւոնդ վրդ. Մաքսուտեան գրով մը կը ծանուցանէր թէ Նէօճէզուլէի դուրսը գտնուող ագարակին յարակից 451 տէօնիւմ գետինը ազգին կը պատկանի և ինչ ինչ առաջարկութիւններ կ'ընէր։ Այս մասին Սուքիասեան և Սիմոնեան էֆէնտիներն ալ բացատրութիւններ տուին թէ յիշեալ վրդ.ը պատրաստ է ազգին կամքին համաձայն բարենպատակ հաստատութեան մը յատկացնել նոյն գետնին փոխարժէքը բացայայտ կերպով յայտարարեցին թէ Տ. Ղեւոնդ վրդ. նոյն դրամը չպիտի գանձէ։ Ժողովը արձանագրեց։ Գ.— Վանայ առաջնորդական փոխանորդ Տ. Մեսրոպ քհնյ. կը խնդրէր փութացնել Սարաճեան Տ. Ցովսէփ եպս.ի ուղեւորութիւնը։ Ժողովը նկատելով որ հարկ եղած կարգադրութիւնները եղած են անոր ճամբայ ելլելուն համար, որոշեց այս պարագան հաղորդել Վանայ առաջնորդարանին։ Դ.— Ռոտոսթոյի Գաւառ. Ժողովին կողմէ առաջնորդ ընտրուած էր Տ. Գէորգ վրդ. Ասլանեան և տեղեկագիրը ղրկուած էր։ Ժողովը օրինաւոր գտնելով ընտրութիւնը հաստատեց։ Ե.— Արաբկիրի Գաւառ. Ժողովին մէկ գրոյն վրայ, որոշեց տեղւոյն առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ տալ և կրօն. Ժողովին յանձնեց այս առթիւ եռանուն ցանկին պատրաստութիւնը։ Զ.— Դատական Նախարարը պատերազմական նախարարութեան զեկոյցին վրայ, թէզքերէով մը զինուորներուն համար յատկացուած տասը տօնական օրերու ցանկը ուզած էր։ Ժողովը կրօն. Ժողովին յանձնեց տօնական օրերու այդ ցանկին պատրաստութիւնը։ Է.— Ժողովը հաստատեց Կեսարիոյ նոր քաղաքական ժողովին և Զորաճագի գաւառ. ժողովի երկու անդամներուն ընտրութիւնները։ Ը.— Պալաթի Թաղ. Խորհուրդը իր անդամներուն անհաւանութիւնը մէջ բերելով, կը հրաժարէր՝ Նիւպի եկեղեցւոյն մատակարարութիւնը ստանձնելէ։ Ժողովը հրահանգ տուաւ Թաղ. Խորհուրդին որ իր անդամներուն թիւը լրացնէ և ըստ այսմ կատարէ վարչական հրահանգը։ Թ.— Կիլիկիոյ կաթողիկոսին և Որբախնամ Յանձնաժողովին առաջարկութեան վրայ, թոյլատրուած էր Տ. Փառէն վրդ.ի Մալ Զօրք Մարզուան, զբաղիլ Որբանոցի խնամակալութեան գործով։ Տ. Փառէն վրդ. գրով մը իր պատրաստակամութիւնը յայտնած էր։ Ժողովը գիտնալով որ յիշեալը կոչուած է Զօրք-Մարզուանի որբանոցի տեսչութեան, մինչդեռ այդ պաշտօնը կրնար աշխարհական մըն ալ ընել և իր նախկին տնօրինութեան նպատակն էր որ Տ. Փառէն վրդ. իբր հոգեւորական աւելի լայն գործունէութեան ասպարէզ մը ունենայ որբերու խնամակալութեան գործին մէջ, որոնց զինքը Կիլիկիոյ որբանոցներու ընդհանուր տեսուչ նշանակել. այս պարագան յանձնեց Որբախնամ Յանձնաժողովի նկատառման։ Ժ. Ժողովը Նիկոմիդիոյ առաջնորդին մէկ բացատրական գրէն տեղեկացաւ թէ Ատապազարի եկեղեցւոյն մէջ կազմուած բանախօսութիւնը վարչական հրահանգին ժամանումէն առաջ տեղի ունեցած է, որով խնդիրը փակուած նկատեց։

ՍՈՒՏ ԼՈՒՐ

Առաւօտեան լրագիր մը, անշուշտ քանի մը թերթ աւելի վաճառելու անարգ շահագիտութեամբ, ծանուցած էր երէկ թէ Երուսաղէմի Ցարութիւն Պատրիարքը, ըստ նոր հեռագրի մը վախճանած է։

Արդ, այդ լուրը յայտնապէս դարբնուած սուտ մըն է։ Մինչեւ թերթիս մամուլը դրուած պահուն ո եւ է նոր հեռագիր հասած չէ ո՛չ Պատրիարքարան, ո՛չ Երուսաղէմատուն՝ ծերունազարդ Պատրիարքին մահը գուժող։

Թէ՛ վարչութեան և թէ Երուսաղէմատան կողմէ երէկ հեռագիրներ ուղղուեցան Երուսաղէմ նոր տեղեկութիւններ ստանալու համար Ցարութիւն Պատրիարքի վիճակի մասին։

Ցաւալի է որ ինքզինքին գաղափարային դաւանող և Պոլսոյ մամուլը բարոյապէս բարձրացնել յաւակնող անձերու օրգանն եղող թերթ մը յանձն կ'առնէ այս տեսակ խաբէութիւններ ի գործ դնել իր թերթին փայլն ու համբաւը աւելցնելու համար։

ՑԻՐՈՒՆԻ

Ցաւօք սրտի կը լսենք թէ Եգիպտոս հաստատուած ծխախոտի ծանօթ վաճառական Սիմէոն էֆ. Սարգիսեան, եղբայր Ազն. Գէորգ էֆ. Սարգիսեանի՝ վերջերս իր մահկանացուն կնքած է վերին Եգիպտոսի Ասիութ քաղաքին մէջ, ուր հաստատուած էր։ Ցուղարկաւորութիւնը մեծ շքով կատարուած է Աղեքսանդրիոյ մէջ, ուր փոխադրուած էր հանգուցելոյն մարմինը, ի ներկայութեան հայ և օտարազգի խուռն բազմութեան։

Սիմէոն էֆ. Սարգիսեան բարեսիրտ ու խիստ գթասէր անձնաւորութիւն մըն էր որ մեծ համակրանք ներշնչած էր բոլոր զինքը ճանչցողներուն և իր մահը ճշմարիտ կսկիծ մը եղած է ամենուն համար։

Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք Գէորգ էֆ. Սարգիսեանի և համայն Սարգիսեան ընտանիքին իրենց այս մեծ կորստեան առթիւ։

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐԲԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
400.000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝
Իզմիր, Քարափին վրայ

Կ.ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 327
Պոլիս, Պաղչէ Գաբու
ՍՏԱՄՊՕԼԵԱՆ ԽԱՆ

Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ հասած նոր ապրանքները ցուցադրուած են։ Այս առթիւ ընտանիքներու ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իր մթերքին ճոխութեան ու զանազանութեան և գիներու չափաւորութեան վրայ, որոնք անփոփոխ են և էթիքէթներով նշանակուած։ Ընկերութեան նպատակն է հանրամատչելի դարձնել Իզմիրի գորգերը, որոնք ամբողջ աշխարհի մէջ համբաւ հանած են։

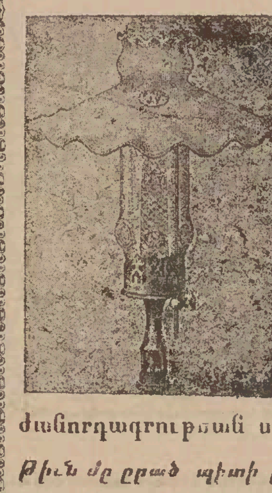

Կ'ուզէ՞ք ազնուակ, զօրաւոր և խնայողական լոյս մը ունենալ, Փ. ՎԻՍՕՅԻ մետաքսէ պէքերը և մանշոնները գործածեցէք, որոնք կարգ ընկերութեանց և Պոլսոյ քաղաքապետութեան կողմէ ընդունուած են։

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ
Մ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
Բերա, Մեծ-Փողոց, Սօսիէթա-Օբէռաեայի դիմաց
(Գուրըբ-անիճքովի փողոցին մէջ)
Գատըգիւղ, Նոր Նաւամատոյցին փողոցը

Չափաւոր գիներով կը ծախուին լուսաւորութեան ու ջեռուցման վերաբերեալ լամբարներ և խողովակներ զետեղումներ կը կատարուին։

Վիսօ պէքերը և մանշոնները գնելով, որոնք բաժանորդագրութեան սուղ դրութենէն կ'ազատեն յաճախորդը, %ին 50 խնայողութիւն մը ըրած պիտի ըլլաք գործքիններու պահպանման և կազի սպառման վրայ։ Բաժանորդագրութենէ եւ կեղծերէ զգուշացէք։ Փ. ՎԻՍՕՆ ամէնէն խնայողական և զօրաւոր պէքերը գնեցէք։
—3—

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԹԻՒՍԿԻՒԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ
ՍՍԵԱՆՑԿ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1880ԻՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՊԱՂՊԱՆԻ ՊԱՍՏԱՎԱԼ ԵՒ ՊԱՆԻՐՆԵՐՈՒ

Այս գործարանին մէջ պատրաստուած ընտիր պանիրները գնահատուած են Կ. Պոլսոյ, Իզմիրի, Պէյրութի, Աղեքսանդրիոյ, Գահիրէի, Կրետէի, Մերսինի, Տրապիզոնի և մանաւանդ Եւրոպայի ու Ամերիկայի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Այդ գործարանը ծանօթ է P. F. մարքայով և 1909ի Բարիզի ցուցահանդէսէն վարձատրուած է ոսկի մետալով։ Մեծաքանակ յանձնարարութեանց համար գոհացուցիչ գիներ։ Փորձի համար մէկ պարկի յանձնարարութիւն ալ կ'ընդունուի նպաստաւոր գինով մը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Ռուս մամուլը կ'ըսէ թէ Պ. Վէնիզէլոսի նախարարապետ անուանելուն առթիւ Թուրքիա պիտի միջամտէ։ Ուստի տէրութեանց կը յանձնարարէ միջոցներ ձեռք առնել որպէս զի Թուրքիոյ հետ պատերազմի մը հետեւանքով եւրոպական խաղաղութիւնը չխանգարուի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

Ծովային նախարար Սալիհ փաշա կը պնդէ իր հրաժարականին վրայ, առողջական պատճառով։ Պատերազմական նախարարը կը ջանայ համոզել Սալիհ փաշան որ ետ առնէ իր հրաժարականը։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԴԱՒԱԴՐԱԿԱՆ ՓՈՐՁԸ

Երկու կարծիք կայ դաւադրական փորձին վրայ։ Ոմանց կարծիքով, Զաքալօֆ պուլկար հրոսախումբին կողմէ գործուած է դաւադրութիւնը։ Իսկ Մասնաւոր լուրի մը համաձայն, Ալպանացիները կարծելով թէ Շէվքէթ Թուրղուտ փաշա Պոլիս գացող կառախումբին մէջ կը գտնուի, ուզած են մահափորձի ենթարկել զայն։

ԹՈՒՐՔԵՒՌՈՒՄԷՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պուքրէշէն հասած լուրի մը նայելով 150 ռումէն երեսփոխաններ գումարուած են, Թուրքեւռումէն զինուորական պայմանագրութեան վրայ վիճաբանելու համար։ Այդ գումարման մէջ ռումէն դահլիճին քաղաքականութիւնը պախարակուած է, ազգային բաղձանքներու ներհակ նկատելով զայն։ Երեսփոխանները որոշում մը քուէարկած են, Ռուսիոյ հետ դաշնակցութիւն մը կնքելու համար։

Պ. ԿՐԻԲԱՐԻՍ

Մայրաքաղաքիս Հելլենական դեսպան Պ. Կրիբարիս, որ առժամաբար պիտի վարէ Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնը, յառաջիկայ երեքշաբթի Աթէնք պիտի ուղեւորի։

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԷՆ

7 ատէտ իլարէթ չամանտըրասը։

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն իխալէնա լիզում կէօրիւլէն պալատէ մուհարրէր էլէթ առատ չամանտըրա միւնագասասը գօնուլտըղընտան թալիպ օլանլարըն չէրաիթի վէ բէսիմէնի կէօրմէք իւզրէ Գաւրիէ մէսարիֆաթ աքրէմի պիրինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։ Ֆի 326 Իլուլ 29

⁂

1500 քիլօ ղարչալէ
1500 » օինէկէր
1500 » պալըճըն թօզը
800 » թաւթալ
550 » ֆրանսըզ քէօսէլէսի
300 » գօմալըգա
250 » թէնէքէար
8000 բօքէթ միւթէֆէրրիգ մանտալ
1200 ատէտ բիրինճ թէլ թօւմար ֆուրչասը։
600 ատէտ գըլ թօւմար ֆըրչասը
1500 » բիրինճ լէվհաթանը սարը թէնէքէ։

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն պիր սէնէ զարֆընտա լիզումի օլան պալատէ ճինսի վէ միգտարլարը մուհարրէր օնպիր գալէմ էշեա միւպայա իտիլմէք իւզրէ պազարլըգլա միւնագասայա գօնուլտըղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէլէրինի միւսթաքհըպէն Գաւրիէ մէսարիֆաթ աքրէմի պիրինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։ Ֆի 326 Իլուլ 28

⁂

14000 քիլօ նիւմունէսի կիպի գալըպ ֆասուլեա։

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն պիր սէնէ զարֆընտա լիզումի օլան պալատէ մուհարրէր նիւմունէ կիպի քիլօ գալըպ ֆասուլեա միւպայասը իտիլմէք իւզրէ մէվգիի միւնագասայա գօնուլտըղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն իհալէ օն նիսպէթինէ թէէմինաթ աքչէլէրինի միւսթաքհըպէն Գաւրիէ մէսարիֆաթ աքրէմի պիրինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 326 Թէշրինի էվէլ 1

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Հոկտ. 6/19

Օսմ. միացեալ	բացուեցաւ	ղրշ.	100—29
»	» վար գին		100—28½
»	» բարձր գին		100—32
»	» գոցուեցաւ		100—30
Ռում. Երկ.	բացուեցաւ	ֆր.	215—75

ԳՈՐԳԵՐ
ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ
(ՔԻՆ ՀԱՍԷՐԸ)

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ, ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ՍԱՉԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

Բերա, Չիֆթէ Ճամբա, Բասաժ Ազնաւուրի,— Կալաթա, Եէնի Ճամի, 14, Թիւնէլի կից,—Պոլիս, Ֆինճանճըլար, 33, 35, 37 5—36

15000 ՔՈՒՓՈՆ

ՔՈՍԹԻՒՄՆԵՐՈՒ
ՊԱՐԴԷՍԻՒՆԵՐՈՒ
ՊԱԼԹՕՆԵՐՈՒ
ԲԱՆԹԱԼՕՆՆԵՐՈՒ

ՀԱՄԱՐ

ՑԱՆԳԻՆԶԻ ԹԻԼԷՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

ՊԷՏՔ Է ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ ԱՅՑԵԼԵԼ ՀԱՄՈԶՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՊՈԼԻՍ, Միրքէնի, Թրամուէյ ճատտէսի, Քէօփրիւլի խան, թիւ 24

ԱՆԳԼ. ԱՍՈՒԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՔՈՒՓՈՆՆԵՐ
ԱՆՓՈՓՈԽ ԳԻՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՑ Է ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ 9—20

Փոխարժէքը կը վճարուի այն ապրանքներուն որոնցմէ գոհ չի մնար յաճախորդը

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՊԱԶԱՐ ՕԹՕՄԱՆ
Բ. Ա. ՔԱԼԻՆԻՔՈՍ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ, ԼԻՆԷԼԷՕՄ, ԱՆԿՈՂՆԻ ԾԱԾԿՈՑԹՆԵՐ,
ՍԵՂԱՆԻ ՍՓՌՈՑՆԵՐ,
ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ, ԳՈՐԳԵՐ
ՎԱՐԱԳՈՅՐՆԵՐ, ԱՆԿՈՂՆԻ ՍԱՒԱՆՆԵՐ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

Ղալաթիա, Թիւնէլի փողոց, թիւ 36 եւ 41

ԱՆՓՈՓՈԽ ԳԻՆ

—7—

VILLE DE PARIS
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ

ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ

VILLE DE PARIS
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ

ԴԵՐՁԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Ի. ԼԻՊՕՐ

Քաթէ Բուլայեալի վրան, Բերա մեծ փողոց, 245, երկրորդ յարկ, թիւ 5

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒ ՑԱՏՈՒԿ

Զգեստներու, շրջազգեստներու և վերարկուներու

Հիանալի ու ճաշակաւոր արեւզարդեր Բարիզեան առաջնակարգ ձեւողի մը կողմէ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻՒՍՈՒԱԾԵՂԷՆՆԵՐ

Այրերու ճիւղ՝ գործատիրոջ հսկողութեան տակ. կիներու ճիւղ՝ Բարիզցի մասնագէտի մը տնօրէնութեան տակ

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԶԱՏ ՍՐԱՀՆԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Մեր մօտէն նայեցէք, այն ատեն պիտի համոզուիք։ 19—20

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ,"

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1899ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և ...ըչութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3.000,0.. ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամենուն տրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Յունիս 15ին դրուած գումար՝

21,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱԼԱԹԱ
ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ՓԱՐԱՔ

Տնօրէն
Թ. ՌԸՊՈՒԼ
26—37

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ · ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 քուրոն
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 քուրոն

Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԵՆՆԱ.

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բէյօղլի գրասենեակներով), Ակրամ, Աուսիկ, Պիելից, Պիալա, Պօզէն, Պրուն, Բիլթա, Չերնովից, Ֆրիտէք-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլսպատ, Քլակենֆուրթ, Քրաքաւ, Լէմպերկ, Մարիենպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրակ, Բրոսնից, Բրզէմիսլ, Ս. Բոլթէն, Թուրնով, Թեպլից, Թիչէն, Վիլաչ և Նէօյթիթա։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխատուութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժէթուղթեր աւանդ ձգուելու փոխարէն։ Ակերտական թուղթեր կը զեղչէ։ Չէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ կ'ճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր սակերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու տուրքաներ, զարդոսկիներ եւայլն։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայողական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ին $3^1/_2$ տոկոսով և իր յաճախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սկսեալ [illegible] յիսուն ղրուշէն։

«Սէյֆս» ղումարկղներ, որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

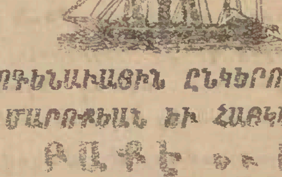

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ու ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ֆրիժի, սեպտ. 27ին, Մարսիլիայէն հոս կը ժամանէ։
Իօնի, հոկտ. 4ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։
Իմերեթի, » 11ին, Մարսիլիայէն։
Ֆրիժի, » 18ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։
Իօնի, » 25ին, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Սեպտ. 28ին, Դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Ֆրիժի շոգենաւը, նաւապետ Ուիթրինէյ դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։

Հոկտ. 19ին, Դշ., առաւօտ ժամը 4ին Ֆրիժի շոգենաւը, նաւապետ Ուիթրինէյ, դէպի Մուտանիա, Մարսիլիա։

Հոկտ. 5ին, Դշ. առաւ., ժամը 11ին, Իօնի շոգենաւը, նաւապետ Պօլ, դէպի Մուտանիա ու Մարսիլիա։

Հոկտ. 12ին, Դշ. իրիկուն ժամը 4ին Իմերեթի շոգենաւը, նաւապետ Բէքու, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Հոկտ. 26ին, Դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Իօնի շոգենաւը, նաւապետ Պօլ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

139 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

BOSTON SHOE
TRADE MARQUE

Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՐ

Բերա, Տէօրթ Եօլ աղզը,
Խտիվիալ Բալասի դիմաց, թիւ 450

ԳԱՐԼՕ ԱՐՆԱՄ

Ամերիկեան կօշիկներ, արանց համար 85 ղր.
« պօթ » » 85 »
Սթամպօլ ֆօրմասը պօթ, արանց եւ կանանց համար, կապիչով և կոճակով 65
Վիէննա պօթ, կապիչով եւ կոճակով 55
Կլասէ սկարբին, թօքայով, վերջին նորաձեւութեամբ 45
Տղայոց համար, 4—8 տարեկաններու 15
» » 9—15 » 30
Արանց համար կրկնակօշիկ, ամերիկեան 23
Կանանց » » » 17
Պզտիկ աղջիկներու » » 14
» տղոց » » 11
Ձմրան համար տեսակ տեսակ բանթուֆներ
5 ամիս պայմանաժամ

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ 20—11

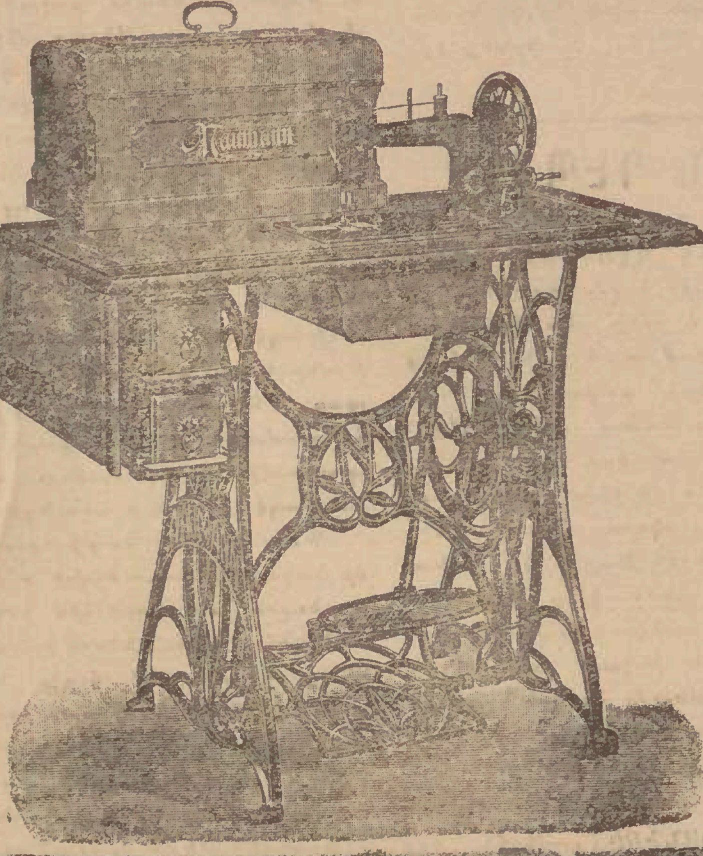

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԱԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐ. ՊԱՀԵՍՏ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիւտավէնտիկեար խան, թիւ 3, 4—14 15
Միսրանճող, Պէշիկթաշ, Աճարէթլէր թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հուլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թ.
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆֆօ	1119
Ալեփօ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիօ	1735
Անճելօ	1541	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Աթրիաթօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սօֆիա	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	504	Իաքօ	2354	Մուռիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Քարառինօ	1264	Էպքօ	3464	Իտահօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Բըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օսիրա	4100	Թօրիօ	2327
Քէյրօ	1371	Էրգալօ	1841	Քիէօ	1053	Օթտացիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Քալիփսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Կօրսօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Կօմօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Կատօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Շիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռիալթօ	3329	Վէլինկթըն	2391
Սօռէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Զէնօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիթանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Ռօլլօ	1613	Ջէկօ	1200
Գոնտէօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօմէօ	1789	Թարօ	
Գառլօ	895	Կուիտօ	1695	Մարէնգօ	1273	Ռօզարիօ	136	Մայօն	

Տիտօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօն, հոս ժամանած է։
Մուռիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Մէքարէն, հոս ժամանած է։
Թօրիօ շոգենաւը, նաւապետ Ուրնթոն, հոկտ. 26ին հոս կը սպասուի։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՑ ԷՆՏՐԻՑՕ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա։ 105

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ
Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829

1828
L'UNION
DE-PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Ի ՓԱՐԻԶ
9, ՊԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն	Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագինք	30	»	»
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնաս	480	»	»

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստը գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրելոց։

Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ ով հաւնի կրնայ տեսնել ՓԵՐԱԶԱՆՑ ... Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն աժան գիներով, օրինակի համար ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, եւն. եւն.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՈՒՔԼԵԱՆ
Փոխ ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Թաշճըլար Օղլու Բաստմ։

Գործակալութիւններ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

BANQUE D'ATHÈNES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Տրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9,275,000 Տրախմի

Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիկ, Լիմասօլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Քավալա, Իզմիր, Քսանթի, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Խանեա, Պիրէօս, Բաթրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանեա, Ռէթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕՔԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխատուութիւն ապրանքներու և արժէթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագիրներու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժէթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժէթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն։ Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (առբերին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ. — Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւններ քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Նէմիչ-Իսկէլէսի) մէջ, նաև նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխատուութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. Տնօրէն
Զ. Ք. ՄԱՑԱՍ

ԿԵԴՐ. ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՆԹՈՒԱՆ Տ. ԹՐԱՆՕՓՈՒԼՕ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ,
344—ՊՕՆՄԱՐՇԷԻ ԹՕՂ—344

ՓԱՐԻԶԻ եւ ՊՐԻՒՔՍԷԼԻ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած մասնաւոր սեղմիրաններ, մեծախսերեն, բամպակեղէն եւ բրդեղէն ապրանքներ, կարճի թիւրներ, ճիւսազարդեր, մուսլին, ժիւքօն, պլուզ, ճովանոց, անձրեւանոց, ձեռնոց, բոհանիքի վերաբերեալ ապրանքներ, կաշեղէն առարկաներ ճողմահարներ, անուշահոտութիւններ եւ կիներու յատուկ առաջնակարգ զանազան եւ ընտիր ապրանքներ։

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՓՈՓՈԽ ԵՒ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ
ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ
ՀԱՄՈԶՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ -9—

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տրկն .108 ղր.
» » » վեցամս. 60 »
Գաւառներու համար տրկն. 108 »
» » վեցամսեայ 60 »
Արտասահմանի համր. տարեկան 35 ֆր.
» » վեցամսեայ 20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.. բաժնեգին յառաջ վճարելի պայման կանխիկ, ծանուցումները տառանձին կը սակարկուին. Ձրիակ դրկելու անհնազանդութիւն եւ առանց վճարման Մտնորական է.

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Սւարտեցաւ այս հոյակապ համայնագիտական բառագիրքը։ Կը ծախուի Մաթէոսեան գրատունը, երկու հատոր 120 ղրուշի։

ԸՆՏԻՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

Առաջիկայ դպրոցական շրջանին համար ամէն տեսակ ընտիր դասագիրքերու մթերք մը տրամադրելի է ազգ. վարժարաններու համար։ Դիմել Դաւթեան Գոյ ծախատութեան, Սէթեան խան, Պոլիս։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ Է ՃԱՇԱԿ ՆՈՐ ԴՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, Բ. Հատոր, գին 10 ղրուշ՝ Երեք հատորի բաժանորդագին 20 ղրշ.՝ Դիմել Ս. Դաւթեանին, թիւ 12, Սէթեան խան։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՕՇԱՃԵԱՆ